

V našem družbenem sistemu velja princip stimulacije, pobude, nsposobljenosti. Kdor več da, naj tudi več ima. Kdor več ustvarja, pomaga s tem v večji meri skupnosti. To velja enako kakor za vso republiko tudi za vsako podjetje, za vsak gospodarski resor, to velja za vsak okraj in vsak krajevni ljudski odbor, to velja za vsakega poedina.

M. Marinko.

Leto VIII. - št. 48.

Ljubljana, sreda, 26. februarja 1947

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina Din 45.—

Cena Din 2.—

Brzjoavka Centralnega komiteja Komunistične partije Jugoslavije XIX. kongresu Komunistične partije Velike Britanije

Beograd, 25. febr. (Tanjug.) Centralni komite Komunistične partije Jugoslavije je poslal 19. kongresu Komunistične partije Vel. Britanije naslednjo brzjoavko:

»19. kongresu Komunistične partije Vel. Britanije

16. King Street, London V. C. 2.

Naši delegati niso dobili britanskega vizuma, da bi pozdravili v imenu naše Partije 19. kongres vaše bratske partije in konferenco Komunističnih partij britanskega imperija.

Toda kljub temu ne more nobena stvar oslabiti vezi in simpatij, ki vežejo delovno ljudstvo naših držav v boju za pravičen mir in resnično demokracijo. Junaški boj jugoslovanskih in britanskega naroda proti nemškim in italijanskim zavojevalcem, kakor tudi narodov britanskega imperija, ima in bo našel tudi v miru novih stikov in nove vsebine v boju za mir in resnično demokracijo, v boju za bratske odnose med narodi in državami na temelju enakopravnosti in medsebojnega razumevanja. Narodi Jugoslavije in njihovo vodstvo delajo vse, da bi na tej podlagi utrdili vezi in prijateljske odnose z angleškim narodom.

Pošiljajoč vam goreče pozdrave in želeč vam vsestranskega uspeha pri delu, smo prepričani, da bosta vaš kongres in konferenca Komunističnih partij britanskega imperija ogromen prispevek k boju angleškega naroda in narodov britanskega imperija za mir in demokracijo.

CENTRALNI KOMITE KOMUNISTIČNE PARTIJE JUGOSLAVIJE.

Množicam, ki bodo ostale izven meja Jugoslavije, PNOO za Slovensko Primorje in Trst naroča, naj ohranijo svojo enotnost in se še tesneje strnejo okoli SIAU

PNOO za Slov. Primorje in Trst je izpolnil svojo zgodovinsko nalogo in se razšel

Trst, 25. febr. — Dopisnik Tanjuga poroča: S podpisom mirovne pogodbe z Italijo je Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor za Slovensko Primorje in Trst dovršil svojo zgodovinsko nalogo. Člani PNOO-ja so se v nedeljo, dne 23. februarja t. l. zbrali v Trstu k poslednji seji, na kateri so pregledali delo PNOO-ja od njegove ustanovitve in sklenili, da se sedaj, ko v novih okoliščinah ne more več vršiti nalog, katere mu je poverilo primorsko in tržaško ljudstvo, razide. Predsednik Glavnega odbora PNOO-ja za Slovensko Primorje in Trst, France Bevč, je ob zaključku zadnje seje med drugim dejal:

»Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor za Slovensko Primorje in Trst je s podpisom mirovne pogodbe z Italijo dovršil svojo zgodovinsko nalogo. Razhaja se v zavesti, da je storil vse, kar je bilo mogoče, da bi bilo vprašanje Julijske krajine rešeno v duhu pravičnosti. Iskrena demokratična čustva, ki so ga vodila skozi vso dobo njegovega obstoja, mu narekujejo, da tudi v sedanjem položaju dejansko prispeva k miru.«

PNOO za Slovensko Primorje in Trst je nato izdal naslednji odlok: »Zaradi mednarodne odločitve, da se SLOVENSKI DEL JULIJSKE KRAJINE razdeli med FLRJ, Republiko Italijo in Svobodno tržaško ozemlje, se Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor razhaja, ker mu je s to razdelitvijo onemogočeno izvrševanje nalog, za katere ga je primorsko in tržaško ljudstvo izvolilo.«

Na primorsko ljudstvo pa je PNOO ob tej priliki izdal naslednji proglas:

PROGLAS PNOO-ja ZA SLOVENSKO PRIMORJE IN TRST PRIMORSKEMU LJUDSTVU

»Pokrajinski narodno-osvobodilni odbor za Slovensko Primorje in Trst je na seji Glavnega odbora dne 23. februarja t. l. soglasno sklenil, da se razide.

Ob tej priliki se s ponosom ozira na pot, ki jo je prehodil od dne, ko je bil sredi najbolj krvave borbe proti okupatorju postavljen od ljudstva kot njegova najvišja naredbodajna in izvršna oblast, da dela v njegovo korist in pred vsem svetom zagovarja njegove pravice. Izjavlja s poudarkom, da je po svojih najboljših močeh vestno vršil svojo dolžnost v boju za demokratične pravice, za napredek in blagostanje prebivalstva tudi tedaj, ko mu je v coni A bila odvzeta oblastvena funkcija. Ni mogel pristati na sodelovanje za ceno rušenja ljudske oblasti in njenih ustanov, da bi s tem ne grešil proti načelom demokracije in izdal koristi ljudstva, ki mu je z izvolitvijo izkazalo svoje zaupanje. Medtem ko so bile v coni B, kjer je ljudska oblast neokrnjena, izvedene mnoge važne socialne in gospodarske reforme, se je moral PNOO na ocemlju cone A omejevati po večini na ljudsko samopomoč, na predloge, navodila ter nasvete in na proučevanje problemov, ki so se pojavljali na terenu, ne da bi jih mogel uspešno reševati.

Kljub vsem zaprekam in težavam je PNOO tudi v najtežjih trenutkih ostal zvest načelom, ki so ga sredi borbe poklicala v življenje, istočasno pa je zastavljal vse svoje moči in sposobnosti za to, da bi bila svetovna javnost pravilno poučena o razmerah v naši deželi, o željah in težnjah njenega prebivalstva, da bi bila dosežena pravična rešitev vprašanja bodoče pripadnosti Slovenskega Primorja in Trsta. Krivdo za to, da so bila znova požežena demokratična načela pravičnosti, nosijo pred zgodovino tiste zapadne sile, ki so nam zaradi svojih imperialističnih težnj vstile svojo voljo. Ponavljamo, kar smo poudarjali že večkrat, da se primorsko ljudstvo ne bo nikoli sprijaznilo z odločitvijo, ki je v ostrem nasprotju s pravico in njegovimi življenjskimi koristmi. Množicam, ki so se toliko žrtvovali za svojo svobodo in bile prevarane v svojih upih, ne bo mogel nihče braniti, da se ne bi z vso odločnostjo dalje borile za svoje cilje. Politična zrelost, s katero gledamo na dogajanje, nam narekuje, da bomo tudi v neosvobojenih krajih s sodelovanjem vseh pozitivnih sil delali za pomirjenje in za ustvaritev boljših življenjskih pogojev prebivalstva.

S tem, da je bila po mednarodni odločitvi proti volji ljudstva enotnost Slovenskega Primorja in Trsta nasilno raztrgana na tri dele, katerih vsak bo živel svojo usodo, je PNOO izgubil v poverjeni obliki svoj smisel ter je dovršil svojo zgodovinsko nalogo. Ko se razhaja, se za izkazano polno zaupanje toplo zahvaljuje prebivalstvu slovenske in italijanske narodnosti, ki ga je kljub vsem oviram in težavam podpiralo, ga spoštovalo in z njim najtesneje sodelovalo. Tistim množicam, ki ostanejo izven meja Jugoslavije, vneto priporoča, naj ohranijo bolj kot kdaj prej svojo politično enotnost in se še tesneje strnejo okoli Slovensko-italijanske antifašistične unije in naj za uresničenje njenega programa nadaljujejo v borbo. Naj se z zaupanjem naslonijo na napredne sile nove Jugoslavije, kajti le z zvestim sodelovanjem vseh demokratičnih sil doma in v svetu bodo kdaj v bodočnosti lahko praznovali popolno in celovito težnjo. PNOO se poslovlja z željo, da bi bil ta cilj, ki je bil tudi cilj njegovih naporov, čim prej dosežen v trajno pomirjenje in srečo primorskega ljudstva.«

GRŠKA MONARHOFASISTIČNA VLADA JE PREPOVEDALA PROSLAVO ŠTIRILETNIČNE USTANOVITVE EPON-a

Atene, 25. febr. (Tanjug.) Vodstvo mladinske organizacije EPON je že pred enim tednom prosilo vlado za dovoljenje, da proslavi četrto obletnico ustanovitve EPON-a. Monarhofasistična vlada je strogo prepovedala kakršnokoli proslavo.

GOVOR M. MARINKA NA KONFERENCI INŽENIRJEV IN TEHNIKOV MINISTRSTVA ZA GRADNJE

V letu 1947 bo pri nas naimani 1/3 gradeni več kot preteklo leto

Tovariši in tovarišice! Skupaj z vsemi jugoslovanskimi narodi pristopa zlasti slovenski narod v letošnjem letu k pomembni etapi obnove svoje dežele, pomembni etapi začetka graditve naše industrije po planu, kar bo lice naše države v relativno zelo kratkem času močno spremenilo. Neposredno pred nami stoji petletni načrt za industrializacijo in elektrifikacijo. Še bolj konkretno pred nami stoji prvi del za leto 1947, ki predstavlja za Slovenijo ogromen delež te petletke. Pred nas je to postavljeno zahtevno, ker Slovenija že ima relativno večjo bazo, relativno večje možnosti izvedbe velikih gradenj. Zaradi tega ima Slovenija v celotni industrializaciji Jugoslavije svoj pomen. Industrijska baza, ki je deloma že sedaj večja in ki se bo s prvim letom naše petletke še precej povečala, bo tvorila podlago razvoju industrije vseh ostalih naših republik. Razni sovražni lažiperolci in klevetniki so že govorili, da bo Slovenija kakor svoj čas spet tretirana po mačehovski. Teža v našem družbenem sistemu ne more biti. V našem družbenem sistemu velja princip stimulacije, pobude, usposobljenosti. Kdor več da, naj tudi več ima. Kdor več ustvarja, pomaga s tem v večji meri skupnosti. To velja enako kakor za vso republiko tudi za vsako podjetje, za vsak gospodarski resor, to velja za vsak okraj in vsak krajevni ljudski odbor, to velja za vsakega poedina.

Na vas graditelji leži ogromna, toda hvaležna naloga, leži odgovorna in častna naloga. Vi kot rodoljubi svoje zemlje, vi, ki ste ponosni na svoj poklic, imate bogato polje udejstvovanja, da boste lahko uveljavili vse svoje znanje in sposobnost. Domovina ter ljudstvo vam bo dalo vse zasluženo priznanje. Na vas leže ogromne naloge. Ni se vam treba bati nikakršnih ovir, nikakršnih težav. S smislom vzajemne, kolektivne pomoči, tovariškega sodelovanja in konzultiranja se more sedaj odstraniti marsikaka ovira, marsikaka težava. Brez dvoma je, da bo za marsikoga morda nekaj časa težko dojemati in v celoti doumeti sistem planiranja. Morda bo težko dojemati vsled tega, ker smo več ali manj vsi malo obremenjeni s preteklostjo, s starimi navadami, s starimi pogledi, ki nam motijo pogled naprej in ki nas ovirajo v napredku. Toda to so samo začetne težave. Čim bodo na teh naših gospodarskih osnovah premažane prve naše težave, čim bo izgrajen sistem planske gradnje vsaj v glavnih obrisih, bo vsak na konkretnih tleh spoznal ogromne prednosti pred stari načinom, pred kapitalističnim načinom gradnje, proizvajanja, ko se je delalo po principu anarhičnega gospodarstva, po principu, da vsak gleda samo nase, na svoje podjetje in kariero ter povzroča na ta način zmedo.

Lahko smo prepričani, da bomo mogli v relativno kratkem času premagati težave, ki so v nas, v ljudeh samih, to se pravi, subjektivne težave. To pa zlasti zaradi tega, ker je naš sistem planiranja operativni, ki sloni na načelu, ki daje vsakemu svoj delež, daje delež neposredno graditelju in neposredno delovnemu kolektivu. Ta sistem odmerja vsakomur njegov delež dohodka, celokupni donosi delavnosti pa se zlivajo v korist celote. Sistem planiranja bo seveda doživljal v teku časa svoje izpopolnitve. Mi bi bili dogmatiki, če bi mislili, da smo v stanju že sedaj vnaprej izdelati plan do vseh posameznih podrobnosti in ne bi bili dovolj elastični, da v teku gradnje, v teku dela, čim opazimo neko

hibo, to hibo popravimo in plan izpopolnjemo. Toda osnovni plan je tukaj potreben. V kolikor bolj bo skladno delovanje, v kolikor bolj bo vestno pridrževanje osnovnih predpisov našega planiranja, v toliko bolj mora ta skladnost tudi v celoti funkcionirati. Stvar, ki stoji pred nami, je ogromna. Zahtevala bo kar najbolj racionalnega izkoriščanja vseh strokovnih moči. Zahtevala bo do podrobnosti mobilizacijo in iskanje kvalificiranih in prostih delovnih moči. Potrebna bo velika mobilizacija novih delovnih sil. Lansko leto je samo po sebi že predstavljalo za nas, za stare jugoslovanske razmere unikum ogromnosti teh gradenj. Toda lahko rečemo, da bo v 1947. letu teh gradenj najmanj eno tretjino več. Kar se tiče samih gradenj, to zlasti rezultira po predvidenem količniku, ki ga je planska komisija opredelila, bo potrebno letos preko 20.000 delavcev samo za gradbena dela, samo za ta resor, da niti ne govorimo o gradnjah, ki bodo nastale s samoiniciativno krajevnih ali okrajnih ljudskih odborov.

Zato se moramo resno zavzeti, da bi pravočasno ustvarili sebi vse najelementarnejše, da ne rečem popolne predpogoje, da bi pravočasno, čim nastopi sezona, čim nastopi možnost dela, že pristopili h gradnjam. Ta plan je tako velik, da bo treba čim prej pristopiti k izvajanju, po možnosti še pred prvim aprilom, če bodo prilike, ki so izven naše volje in možnosti, to dopuščale. Potrebna je cela vrsta predukrepov, o katerih bodo govorili drugi tovariši, in h katerih izvajanju bo treba takoj pristopiti. Načrtna predpriprava gradenj je jamstvo uspeha. Pomisliti moramo, da smo lansko leto začeli zelo pozno in da je zaradi pomanjkljivih priprav delo nekaj časa precej sepallo. Lanskoletne izkušnje, ki so bodisi odražale negativne plati, ki jih je treba odpraviti, kakor tudi lepe pozitivne plati, ki smo jih lansko leto dosegli, moramo letos temeljito izkoristiti. Ena osnovnih stvari pri tem je, da ima vsako gradbeno vodstvo, vsaka uprava, pred očmi svoj osnovni konkretni posel, da pa istočasno nikdar ne izgubi izpred oči, kaj dela sosed, kako se dela na drugih sektorjih, da ne prezre dejstva, da se bo ves sistem gradnje razvijal z medsebojno pomočjo, z medsebojnim vplivanjem in da je vsa naša gradnja po planu medsebojno organsko vezana. Potrebno bo čim večje racionalnosti tako pri vseh materialih, kakor pri ljudeh, da bodo vse te možnosti do kraja in racionalno izkoriščene. Tu se postavlja seveda v ospredje dejstvo, da naš investicijski plan daje več kot dve tretjini deleža na gradnjo industrije, na gradnjo produkcijskih sredstev in da je precejšen nadaljni del gradenj posvečen onim osnovnim pogojem, kot so promet in slično in da imamo zaenkrat relativno le manjši del gradenj, manjši del investicij za one svrhe, ki naj naše življenje nadalje dvignejo na višjo stopnjo. Toda pri nas je značilnost v tem, da vkljub temu, da prevzemamo tako velike naloge in bremena, ne moremo biti govora o tem, da bi, kot se včasih kdo izraža, morali v tej dobi strahovito stegovati pasove.

Principi našega planiranja dopuščajo že v samem toku doseženih uspehov tudi izboljšanje materialnega položaja, ker je v celoti bazirano na te principe. Že samo dejstvo, da potrebujemo veliko delovne sile, veliko gradbenih delavcev, je postavilo načelo, da se mora zaradi teh

prilik, zaradi teh potreb dvigniti tudi nivo nagrad gradbenim delavcem, da je treba sistem plač regulirati tako, da bodo že one same stimulansi, da bodo že one same pritegovalne delovne sile. Urejen mora biti tako, da se ne bomo opirali samo na administrativne ukrepe, da se ne bomo sklicevali samo na našo družbeno in gospodarsko disciplino, ampak da mora tukaj igrati važno vlogo tudi stimul, nagrada in zato pobuda. Naše gradnje bodo seveda morale biti po planu razvrščene tako, da bo racionalno izkoriščeno vse leto, da bo po planu postavljen prioriteten red, da bo po tem planu tudi reguliranje, tudi dobava materiala odgovarjala proračunu, materialni bilanci, ki bo t rej vse izvore morala imeti v evidenci in jih racionalno razporediti.

Tehnično izvedbo in način izvedbe bi prepustil ostalim tovarišem in bi postavil samo osnovni leitmotiv, ki sem ga v začetku označil. Z zavestnim ponosom je treba vršiti to častno vlogo, biti graditelj ogromnega novega, ki naj predstavlja našo novo ljudsko domovino, ki naj sprosti vse tvorne sile, da vsakdo lahko pokaže vse svoje sposobnosti in vso svojo iniciativo. Treba bo odstraniti one lanskoletne slabosti, da je bilo pri delih tehnikov in inženirjev vsaj začetkom premalo razumevanja za njihove plače in nagrajevanja. Toda tu ne gre samo zato. To je materialna plat, ki je v naših načelih že urejena in ki jo je treba samo izvesti. Gre tukaj seveda še za to, da med vami tvorci zavladava zdravo tekmovanje, da se preborevajo določena nezdružljiva medsebojna trenja, ki nujno morajo ovirati razvoj razvoja. Vsak na določenem sektorju dela, vsak z določenimi kompetencami in nalogami ustvarja prvenstvo to, kar mu je določeno. Imeti je treba lojalni odnos do tovarišev, do njihove strokovne sposobnosti in v dovoljni meri tudi splošno zaupanje. Istočasno pa seveda tudi zdravo kritičnost in čut odgovornosti za celoto, ta se na pravo mesto signalizira vsaka misel, vsaka pobuda, če nekdo vidi, da bi neko delo lahko in bi moralo potekati boljše kakor poteka. Iz teh slabosti, iz določenih težav, ki izvirajo čisto iz ljudi, čisto iz nezdružljivih ambicij, je treba iziti s pravičnim razumevanjem za celoto, je treba najti pravilno metodo obvladovanja subjektivnih težav, težav, ki izvirajo iz negativnih izrazov človekovega individualizma, je treba razvijati zdrav individualizem, zdravo individualno tvornost in obenem prevzgojiti in znati uskladiti celotno harmonijo in celotno ustvarjalno delo, ki je v našem načrtnem gospodarstvu eno od osnovnih predpogojev.

Prepričan sem, tovariši, da se bomo ob zaključku gradbene sezone lahko pohvalili, da smo ustvarili ogromno delo, čeprav bomo pri pregledovanju opravljene dela morali konstatirati, kako velike težave smo morali obvladati bodisi v odstranjevanju ostankov precejšnje anarhije, kakor tudi v obvladovanju določenih nepredvidenih težav, ki jih momentano še ne vidimo pred seboj, ki pa jih bo seveda nujno treba predvideti in biti pripravljen na njihovo premagovanje.

Naša gradbena aktivnost zahteva seveda na drugi strani velikih naporov in energije, da bi se ustvarili vsi osnovni elementi, ki so potrebni za uspeh našega gradbenega plana. Tu ni samo vprašanje ministrstva industrije, tu ni samo vprašanje ministrstva za gradnjo in tudi ne samo vprašanje drugih ministrstev, ustanov in podjetij, ki grade. Tu je vprašanje celotne naše oblasti in upravne administracije, tu je vprašanje vseh naših političnih, sindikalnih in družbenih organizacij. Tu je zlasti vprašanje naših organov za preskrbo in prehrano, kjer se odločno postavlja potreba družbene discipline ne samo za ljudi, ki delajo na državnem sektorju, ampak da bo treba ustvariti in usposobiti vse potrebne organizacije, s katerimi naj se zagotovi, da bomo racionalno izkoristili tudi vse naše življenjske potrebščine, vse naše produkte, ki jih proizvaja privatni sektor proizvodnje. Naše poljedelstvo je kljub našemu planiranju še vedno po svojem karakterju oblika privatne anarhične proizvodnje, kjer vsakdo producira po svojem lastnem nagibu, vsakdo seje, kar se mu zdi. Ta dvojni sistem moramo nujno s primernimi ukrepi uskladiti v osnovno celoto, da bo privatni sektor proizvodnje s tem, da se postavi v osnovni okvir planskega naprednega gospodarstva, lahko lepo sodeloval in doprinesel svoj ogromni delež. Seveda so tu potrebne posebne mere, posebna mobilizacija, o čemer bo razpravljal plenum Glavnega odbora OF.

Na vas, tovariši, pa je, da pristopite z vsemi silami k praktičnemu ustvarjanju plana, da se trudite z vsemi silami, da dojamete interese celote in odstranite, kar je subjektivno slabega ter z vso voljo izvršite poverjene naloge. Tako boste želi poleg rednih nagrad tudi vso zahvalo ne samo predstojnikom, ampak vsega naroda. Želim vam pri vašem razpravljanju obilo uspeha, da bi mogli čimprej uspešno pristopiti k izvajanju našega gospodarskega plana.

Komunike o podpisu sporazuma o investicijskih dobavah med FLRJ in ČSR

Beograd, 25. febr. V Pragi so se pričeli meseca septembra 1946 razgovori med pooblaščenecem češkoslovske vlade in pooblaščenecem jugoslovanske vlade o petletnem sporazumu glede medsebojnih dobav blaga. Pooblaščenec jugoslovanske vlade minister za zunanjo trgovino FLRJ inž. Nikola Petrovič in pooblaščenec češkoslovske vlade minister za zunanjo trgovino dr. Hubert Rypka sta dosegla tedaj načelen sporazum, da bo ČSR v dobi petih let dobavljala FLRJ stroje in naprave za elektrifikacijo in industrializacijo, Jugoslavija bo dobavljala Češkoslovaški važne surovine za njeno industrijo, kakor tudi živila visoke kalorične vrednosti. Na podlagi tega sporazuma so se nadaljevali v Pragi ob koncu lanskega leta, v Beogradu pa ob pričetku tega leta, razgovori, ki so imeli nalogo, da se pogodi konkreten in specifičan dveletni program medsebojnih dobav.

Pogajanja so se za časa bivanja češkoslovske delegacije v Beogradu uspešno zaključila ter je bil danes 25. februarja podpisan v Beogradu sporazum o investicijskih dobavah. Po tem sporazumu bo investicijski material, ki ga bo Češkoslovaška dobavljala Jugoslovanski

slaviji, slednja plačala v isti vrednosti s svojimi proizvodi.

V imenu češkoslovske vlade je podpisal sporazum načelnik ministrstva za zunanjo trgovino ČSR gosp. Evžen Löbl, v imenu jugoslovanske vlade pa Vojislav Srzentič, pomočnik ministra za zunanjo trgovino FLRJ. Pri podpisu sporazuma so bili prisotni minister za zunanjo trgovino FLRJ inž. Nikola Petrovič, veleposlanik ČSR dr. Josef Korbel, pomočnik ministra za zunanje zadeve dr. Vladimir Velebit, pomočnik predsednika Gospodarskega sveta FLRJ Jugoslavije Zvonimir Morić, člani češkoslovske delegacije, višji uradniki ministrstva za zunanjo trgovino FLRJ in člani veleposlanstva Češkoslovske republike v Beogradu.

S tem načrtom se pričena planska, dolgoletna izmenjava blaga med dvema prijateljskima in bratskima državama. Ta sporazum bo važen prispevek k nadaljnjemu utrjevanju ne samo trgovinskih in ekonomskih, marveč tudi političnih odnosov med FLRJ in ČSR. S sporazumom potrjene medsebojne dobave imajo velik pomen tako za jugoslovanski plan elektrifikacije in industrializacije, kakor tudi za dveletni gospodarski načrt Češkoslovske

DELO OSVOBODILNE FRONTE NA VASI

Referat tov. Janeza Hribarja na seji Glavnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije

Tov. Janez Hribar je v svojem referatu o delu OF na vasi med drugim dejal: Državni gospodarski plan, ki pomeni konec starega anarhokapitalističnega gospodarstva, pomeni tudi na vasi ogromno spremembo v dosedanjem razdrobljenem in nenačrtnem gospodarstvu. Zato je treba tudi izvedbi plana v kmetijstvu posvetiti izredno veliko pažnjo. Pred organiziranjem OF na vasi stoji odgovorne naloge, ker ga bodo morale popularizirati tako, da bo vsak deloven človek na vasi razumel velikanski pomen, ki ga ima plan za razvoj in napredek na vasi.

Naloga političnega vodstva na vasi je, da tako aktivizira delovne množice vasi in s tem že v naprej prepreči razdiralno delo ljudski oblasti sovražnih elementov. Dosedanji razvoj je pokazal, da je tudi na vasi med poštenim delovnim ljudstvom dovolj smisla in razumevanja za vse gospodarske ukrepe, ki jih izvaja ljudska oblast, kjer koli je bila dovoljna aktivizacija OF. Samo neaktivnost naših organizacij na vasi se imamo zahvaliti, da je ponekod sovražnim elementom uspelo zbegati poštene delovne ljudi, da niso aktivno sodelovali, temveč pasivno stali ob strani.

Plan ima nalogo vključiti v celotni gospodarski sistem tudi kmečkega proizvajalca. Plan vnaša tudi v kmečko gospodarstvo tisto sigurnost, ki bo rešila kmeta negotovosti, v kakršni je živel v starem anarhokapitalističnem gospodarstvu. Lahko rečemo, da pomeni gospodarski plan, ki ga uvaja naša ljudska država, dejansko gospodarsko svobodo, kaže mu pot v bodočnost, kjer ne bo odvisen ne od gospodarske krize ne od raznih spekulativov.

Plan bo določal, katere vrste kultur je treba sejati in za te kulture bo že vnaprej določen trg. Z raznimi industrijskimi in trgovskimi podjetji bo kmečki proizvajalec sklenil pogodbo, po kakšni ceni in pod kakšnimi pogoji bo prodal svoje presežke. Nesigurnost, ki ga je težila in mu povzročala skrbi v anarhičnem gospodarstvu, je z uvajanjem plana odstranjena.

Cene kmetijskih in industrijskih produktov ne določajo več karteli in trusti, temveč se določajo po načrtu, ki stremi za tem, da so te cene čim bolj skladne. Cene so trdno določene in jih ne more ogroziti nikakršna spekulacija. Nesigurnost, ki jo kmeta težila in mu povzročala težke skrbi, je s tem odstranjena.

Toda izvedba plana, določanje, koliko in kaj nekdo seje in uspešen odkup, je silno oteženo, dokler imamo opravka s stotisoči gosp. arštev, razdrobljenih na milijone parcel. Treba je pristopiti k novemu načinu gospodarjenja, ki bo omogočil izvedbo teh načrtov. Strojna obdelava je uspešna le, če so mali posejci povezani preko različnih združnih oblik.

Najemanje strojev pri strojni postaji je cenejše in enostavnejše, ako to opravi zadruga, v kateri so združena privatna gospodarstva, čeprav samo zaradi obdelave zemlje, pridelek pa da ostane individualna last. Kmetijsko obelovalnih združim lahko v vsaki tipov, ki bodo prilagojene mentaliteti združnikov in krajevnim terenskim prilikam.

Dalje imamo kmečke zadruge, ki na razne načine povezujejo male proizvajalce, ki s tem omogočajo lažjo izvedbo plana. Živorejske, lesne, sadne in še nekatere vrste združ, ki že obstojajo, se bodo v bližnji bodočnosti še močno razširile. Naloga teh združ je, v produkciji povezovali, čeprav v rahli obliki, razne male proizvajalce ter te produkte skupaj prodajati brez posrednika, bodisi državi ali pa direktno konzumentom.

Tak način gospodarstva pa ni marsikomu všeč, ker pomeni konec eksploatacije s strani raznih vaških magnatov, ki so si kopicili in večali svoje premoženje ob vse večji propadanju malih in srednjih kmetov. Delovanje teh, ljudski oblasti sovražnih ljudi, prihaja povsod na vasi do izraza, posebno pri odkupu pridelkov, pri plačevanju davkov, uvajanju nove zadržne linije itd.

Vsakemu poštemu človeku je jasno, zakaj je potreben načrten odkup kmečkih pridelkov. Ti elementi pa hočejo prosto trgovino s kmečkimi pridelki, da bi uganjali črno borzo in spravljali skupaj visoke dobičke na račun delovnih množic, ki bi bile prisiljene zaradi tega stradati. Take primere je treba obravnavati na javnih s-stankih.

Treba je delovnim množicam na vasi jasno in razločno povedati, kdo spada v ljudske odbore in odbore OF. Ne more biti iskren pristav OF tisti, ki hoče na vasi in v državi nespremenjene razmere, kot v stari Jugoslaviji. Nas n' sme motiti dejstvo, da so nekateri teh ljudi, ki so danes sovražni do politične linije OF, med narodno osvobodilno borbo bili pozitivni, toda njihovo sedanje zadržanje pa jasno dokazuje, da so bili sicer nasprotniki okupatorja, da pa so si želeli povratka starega predvojnega stanja. Brez dvoma je tako stališče v nepomirljivem nasprotju s interesi delovnih množic, ki so se borile proti okupatorju in njegovim pomagačem, ter so bile trdno odločene vzpostaviti ljudsko oblast.

V vrste OF spadajo prav vsi pošteni in delovni ljudje, vsakdo, kdor si želi boljše in srečnejše bodočnosti delovnega ljudstva. Nobenega razloga ni, da bi bil zaskrbljen srednji ali pa celo mali kmet in delovni obrtnik.

So pa tudi primeri v nekaterih naših odborih, da so se vanje vrnili razni delomrzniki, kričači in pijanci, skratka ljudje brez ugleda, ki skušajo terorizirati in ručiti z »reakcionarji« poštene in dobre gospodarje v vasi. Mnogo ljudi

prav na ta način obojimo od sodelovanja v naših političnih organizacijah in jih na ta način pasiviziramo.

Namesto, da bi bila OF na vasi tisto zdravo in živo jedro, okrog katerega bi se zbirale delovne množice vasi, od koder naj bi prihajala inicijativa za vse gospodarske in politične delavnosti, je pa mnogokrat zagovornik osebnih interesov posameznikov.

Treba je spremeniti to stanje in razgibati vse poštene ljudi na vasi. Razširiti je treba bazo OF in vključiti v aktivno delo v organizaciji OF vse ljudi, katerih interesi so skladni z linijo OF, ki je linija delovnega ljudstva. Zdravo jedro delovnih kmečkih množic bo dovolj krepko, da bo onemogočilo delovanje škodljivih elementov.

Naravnost zločin je, da puščamo tako število volivcev ob strani, da niso aktivno vključeni v organizacijo Osvobodilne fronte in da ne sodelujejo pri reševanju vseh važnejših vprašanj, ki se tičejo njihovega kraja in njihovih gospodarskih interesov.

Ze prej smo govorili o združnosti, toda ugotoviti je treba še enkrat, da se združnost ne razvija tako, kot bi bilo potrebno. Razni elementi ovirajo ustanavljanje novih združ in pravilno delovanje dosedanjih. V vodstvu mnogih združ sedijo ljudje, ki izkoriščajo zadrugo v svoje osebne namene, poneverjajo združno premoženje in onemogočajo vloged zadržnikom v poslovanje zadruga. Tako stanje v združah mora spremeniti množična kontrola in aktivnost ljudskih množic, ki bodo smatrale zadrugo za svoje organizacije ter iz njih poglale vse špekulante.

Osvobodilna fronta na vasi mora biti krepka moč KLO. Pri različnih akcijah, ki jih mora izvesti KLO, kakor setvena kampanja, odkupi presežkov itd., mora sodelovati organizacija OF. Izvajanje teh uredb in raznih akcij uspe le tedaj, če so politično dobro pripravljene.

Z ustanavljanjem lokalnih podjetij dobivajo KLO zopet nove naloge. Ta podjetja, ki bodo služila krajevnim odborom za krepitev njihove davčne moči in za zbiranje sredstev, ki jih bodo ljudski odbori porabili v razne koristne svrhe, bodo uspevale le tedaj, če bodo pod pravo masovno kontrolo.

V vsej državi se uvaja tekmovanje na vseh področjih dela. Tudi na vas moramo vnesti zdrav tekmovalni duh. Napraviti je treba tekmovalni načrt za izvedbo plana na vasi in za čim boljšo obdelavo zemlje pri pomladanski setveni kampanji. V tej setveni kampanji naj tekmujejo med seboj vasi, katera bo bolj in hitreje izvedla kampanjo za pomladansko obdelavo zemlje in tekmovanje za razširjanje novih kultur, ki jih predvideva plan.

Ko govorimo o uspešni obdelavi zemlje, moramo razviti široko propagando za strojno obdelavo. Tudi na tem področju naj se razvije tekmovanje, katera vas bo več svoje površine obdelala s traktorji in modernimi stroji, katera bo prej sklenila pogodbo za obdelavo zemlje s strojno traktorsko postajo in tako omogočila traktorski postaji načrtno delo.

Na podeželju se ustanovljajo državne traktorske postaje in traktorske brigade. Tudi te postaje in stanice brigad morajo služiti našemu kmečkemu ljudstvu, ne samo, da mu izorjejo zemljo, temveč morajo postati nekaj tehnični svetovalec. Strokovnjaki, ki bodo zaposleni na postajah in brigadah, bodo morali biti na razpolago s strokovnimi, tehničnimi nasveti, ki jih bo lahko deležna vsa bližnja okolica. Organizirati bomo morali na teh stanicah redne sestanke, kjer bodo ljudje deležni strokovnega pouka, tako glede strojno traktorske obdelave. Kjer bo na razpolago agronom, bo istotako mora vsej svoji okolici pomagati pri izvedbi setvenega plana, pri melioracijah, pri pravilnem plodoredu, pri organizaciji semenske službe, vzgoji

plenskeke živine i. Istotako morajo postati drž. kmet. posvetiva središča za strokovne in tehnične posvete. Tudi tu naj bi se naši kmetje, gospodarji in združniki zbirali in se pogovorili o vseh vprašanjih modernega gospodarstva.

Spričo h nalog moramo poživiti delo OF in njenih masovnih organizacij. Poživiti je treba tudi kulturno, prosvetno in politično vzgojno delo na vasi. Naše kulturno prosvetno in politično vzgojno delo na vasi mora biti usmerjeno vedno tako, da bo vzgajalo delovne zavedne državljane, ki bodo znali reševati probleme svojega kraja in aktivno slediti razvoju države.

Naše kulturno prosvetno delo na vasi mora biti živo in se pečati z vsakdanjimi problemi, ki zanimajo ljudi, mora poglobljati stike med mestom in vasjo. Prav nobena smisla nima filozofirati o politiki po vseh mogočih deželah, ne pa se zanimati za razmere, ki vladajo pri nas doma. Treba je aktivno pritegniti učiteljstvo, kar ga je naprednega na vasi, ki naj pomaga pri našem kulturno prosvetnem delu. Istotako naj pomaga pri vzgoji mladine v mladinskih organizacijah. Kulturno prosvetno delo na vasi je potrebno, da se dvigne kulturni nivo kmečkega prebivalstva.

OF mora dati pobudo za ustanavljanje teh kulturno-prosvetnih organizacij, skrbeti pa mora tudi za njihovo delovanje. Da bo to delovanje aktivno in vzgojno in da bo vsebina kulturnega dela na prvi liniji, da bo kulturno delo resnično služilo prevzgoji množic.

Da se delo na vasi še bolj razgiblje, bo treba organizirati kmečke razstave, kmetijske festivale v narodnih nošah, razne fizikalne prireditve iz vrst kmečkega ljudstva. Zelo malo so tudi razširjena predavanja s skioptičnimi slikami, kar je zelo važno v naši propagandi in v našem vzgojnem delu. Treba je tudi vzbuditi zanimanje za dopisništvo, naše politično in strokovno časopisje. Potrebno bo organizirati skupne obiske naših kmečkih združ za skupno obdelavo zemlje. Tu se bodo obiskovalci prepirali o prednosti združnega gospodarstva in možnosti strojne obdelave, ki jo omogoča šele tak velik združni kmet. obrat. Tudi bi bili koristni skupni obiski naših tovarn, kjer bi se približe seznanili in pogovorili o vseh problemih med seboj kmetje in delavci.

Veliko več pozornosti kot do sedaj je treba na vasi posvetiti vzgoji kmečke žene in kmečke mladine. Tako žena kot mladina bila s strani naših organizacij deležna tiste podpore, ki je potrebna, če hočemo, da bo šla v svojem razvoju hitro naprej in tako je nemalo primerov, da so naše kmečke žene pa tudi kmečka mladina pod vplivom reakcionarne propagande.

Isto velja za mladino. Mladina, ki je bila v boju v prvih linijah in je nesebično žrtvovala za svobodo svoje najboljše borce, ta mladina tudi pri gradnji domovine in v gospodarskem boju, ki ga bije nova Jugoslavija, zopet koraka na čelu Mladina bo pri vseh nalogah aktivno sodelovala, ako jo bomo na pravilen način pritegnili k delu. Pri akciji za čiščenje sadnega drevja je treba dati pobudo za snovanje letovnih brigad, ki bodo pomagale pri čiščenju sadnega drevja. Tudi pri uničenju kolaradskega hrošča bo potrebna pomoč mladine.

Kmečka žena kakor tudi kmečka mladina je sedaj stala ob strani ravno zaradi neaktivnosti OF na vasi. V bodoče je treba tako kmečki ženi kot mladini posvetiti izredno pažnjo. Skrbeti, da bodo žene kakor mladina deležni kulturno prosvetne vzgoje in da se bodo živo zanimali za vse gospodarske, politične in kulturne probleme vasi.

Ogromne so naloge, ki so postavljene pred organizacijo Osvobodilne fronte na vasi. Te naloge bo OF rešila le tako, da bo na pravilen način pritegnila h konstruktivnemu delu vse poštene misleče ljudi.

Sklepi plenuma Osvobodilne fronte Ljubljane

(Z zasedanja 17. februarja 1947)

Ker dosedanje organizacijske oblike, kakor tudi stil dela organizacije OF v Ljubljani ni več v skladu z dejanskimi potrebami in zavestjo ljudskih množic, na drugi strani pa prav ta način onemogoča, da bi se spustile vse ljudske sile v maksimalnem obsegu, da bi slahernega našega delovnega človeka lahko mobilizirali za težko in naporno delo pri uresničevanju petletnega načrta, je sprejeli plenum Mestnega odbora OF naslednje sklepe:

1. Treba je ukiniti dosedanje razdelitve mesta na 10 četrti. V bodoče naj bo mesto razdeljeno na 4 rajone, in sicer:

Rajon I.: Večji del dosedanjih četrti Center in Tabor.

Rajon II.: Dosedanji četrti Šiška in Bežigrad.

Rajon III.: Dosedanja četrti Moste z delom dosedanjega Tabora.

Rajon IV.: Dosedanji četrti Vič in Rakovnik z delom dosedanjega Centra. Poleg navedenih štirih rajonov je treba glede na specifični značaj dosedanjih četrti St. Vid, Ježica in Polje organizirati tri samostojne krajevne odbore OF, ki bodo vezani direktno na Mestni odbor OF.

2. Treba je takoj in dosledno ukiniti ves sistem terenskih, uličnih in blokovnih odborov OF, kakor tudi sistem hišnih zaupnikov. Nove rajone oziroma kraje je treba na novo razdeliti na čim večje terenske enote, upoštevajoč krajevne (terenske) razmere in željo tamkašnje prebival-

stva. Novi terenski, krajevni oziroma vaški odbori OF, ki bodo vodili nove terenske enote, so lahko po potrebi širši (plenum). V tem primeru je treba izvoliti iz njih sekretariat za upravljanje tekočih poslov. Pod temi terenskimi enotami ne sme biti nikakršnih nižjih organov OF.

3. Odbori OF morajo usmerjati svoje delo v reševanju političnih in gospodarskih problemov in skrbeti za vzgojo ter aktivizacijo ljudskih množic v zvezi z nalogami, ki jih stavlja pred nas petletni načrt. Razne popise, razdeljevanje nakaznic itd. je treba prenesti na Rajonski ljudski odbor oziroma na njegove svete državljane ali tozadevne komisije. Odbori OF so dolžni pomagati Rajonskemu ljudskemu odboru, formirati omenjene svete oz. komisije.

4. Ker je v Ljubljani preko 30.000 ljudi članjen v sindikatu, moramo vsekakor dati sindikalni organizaciji vodilno vlogo in uresničiti princip, naj se ljudske množice udeležujejo prvenstveno tam, kjer so vključene v delovni proces. Večino svojih nalog bomo torej sprovajali preko sindikalnih združnic. Odbori OF naj delajo na terenu predvsem s tistimi ljudmi, ki niso članjeni v sindikatu, le v posebnih primerih — o vprašanju oblasti ali gospodarstva — naj sklicujejo na terenske sestanke vse svoje prebivalce (tudi člane sindikatov).

Člani plenuma se obvezujemo, da bomo delali z vsemi silami za takojšnjo izvedbo teh sklepov.

Plenum OF, Ljubljana

Zveza sovjetskih pisateljev bo priredila v Moskvi književni večer jugoslovanskih pisateljev

Moskva, 25. febr. Tass poroča: Zveza sovjetskih pisateljev bo priredila jutri v Moskvi književni večer jugoslovanskih pisateljev, ki so prispeli te dni v ZSSR kot gostje. Prireditvi bo predsedoval Fadejev in se je bodo udeležili tudi sovjetski pesniki in pisatelji. Prijateljstvo sovjetskih in jugoslovanskih pisateljev je nastalo že med skupnim bojem proti nemškimi okupatorjem, Jugoslavijo je obiskalo nekaj sovjetskih pisateljev. Nekateri med njimi, kakor Vsevolod Višnevski, Prokofjev Aleksander in Valentin Katajev so se udeležili prvega kongresa jugoslovanskih pisateljev, ki je bil ob koncu lanskega leta.

Sovjetski pisatelji, ki so obiskali Jugoslavijo, so dobro seznanili sovjetsko javnost z jugoslovansko književnostjo. Imeli so predavanja po radiu, pisali članke ter imeli referate na posebnih sestankih o jugoslovanski književnosti.

Med narodnoosvobodilnim bojem se je pridružila večina jugoslovanskih književnikov ljudstvu in se borila proti fašističnim okupatorjem. Položaj književnika v novi Jugoslaviji je nesorazmerno boljše kakor pred vojno. Sedaj imajo vse možnosti za ustvarjalno delo.

Sovjetska javnost zasleduje z velikim zanimanjem dela jugoslovanskih pisateljev, ki jih objavljajo umetniški časopisi. V skrajnih oblikah so objavili v ruskem jeziku dnevniki Vladimira Nazara »S partizani«. Citateljji so se lahko seznanili s pesnimi Radovana Zogoviča, ki biva skupno z jugoslovansko delegacijo v Moskvi. Med vojno je bil Zogovič v partizanih, kjer je napisal znano »Pesem o biografiji tovariša Tita« in zbornik pesem pod imenom »Lirska kronika«. Zdej je poslanec Ljudske skupščine Jugoslavije. Sovjetski pisatelji so se tudi seznanili z nekaterimi deli Skendera Kule-

noviča in drugih. Sovjetski književniki se zelo zanimajo za novo Jugoslavijo. Georgij Mdivani je napisal delo »Novi vrt«, posvečeno junakemu boju jugoslovanskih narodov. Po scenariju tega dramskega pisatelja so snemali tudi film »V planinah Jugoslavije«. Maksim Rileki je posvetil Jugoslaviji ciklus pesmi. Pred kratkim je objavil pesnik Livšič pesem, posvečeno maršalu Titu. Mnogi pesmi o Jugoslaviji je napisal tudi Nikolaj Tihonov. Sedaj piše novo knjigo pesmi, posvečeno narodom Jugoslavije.

Ta književni večer bo nov dokaz vedno večjega prijateljstva med jugoslovanskimi in sovjetskimi pisatelji.

Odhod delegacije jugoslovanskih pisateljev iz Leningrada

Leningrad, 25. febr. (Tass.) Delegacija jugoslovanskih pisateljev je včeraj odpotovala v Moskvo po večdnevem bivanju v Leningradu, med katerim so se gostje razgovarjali z leningrajskimi pisatelji, obiskali muzej obrambe Leningrada, palačo pionirjev itd. Na kolodvoru so se od delegacije poslovili predstavniki literarnih krogov, s predsednikom odbora leningrajskega odseka Zveze sovjetskih pisateljev Prokofijevim na čelu in predstavniki tiska.

Pred odhodom je vodja delegacije Radovan Zogovič dejal Tassovemu dopisniku: Naš obisk v Leningradu, ogled njegovih znamenitih muzejev obrambe in razgovori z leningrajskimi so nam dali jasno sliko o veličini in večlastnosti zmage, ki jo je izvojevalo to veliko mesto. Leningrajskaj si niso priborili slave samo, ker so očuvali svoje mesto, temveč tudi zato, ker so napravili Leningrad zopet lep. Zahvaljujemo se za gostoljubni sprejem, ki ste nam ga priredili, bil je v resnici značilen za Leningrad.

Slovenska mladina na Koroškem je ponovno izpostavljena germanizaciji

Brzovjaka Zveze mladine Slovenske Koroške namestnikom ministrom za zunanje zadeve v Londonu

Celovec, 24. februarja.

Mladina Slovenske Koroške, zbrana na pokrajinski konferenci v Dolah pri Celovcu, je poslala konferenci namestnikom ministrov za zunanje zadeve v Londonu tole brzovjako:

»Mi, mladinci in mladinke Slovenske Koroške, smo se prvi na avstrijskih tleh borili proti nacističnemu rajhu ter prispevali svoj delež k osvoboditvi vseh svobodoljubnih narodov. Borili smo se v enotah slovenskih koroških partizanov kot sestavni del Jugoslovanske armade pod vodstvom maršala Josipa Brozeta Tita. Kljub temu smo še danes izpostavljeni največjemu in najnesramnejšemu zatiranju v svoji lastni deželi, v Slovenski Koroški.

V prvi avstrijski republiki se je med nami načrtno izvajala germanizacija. Za časa nacizma je bilo slovensko ljudstvo na Koroškem obsojeno na smrt. Teror je dosegel svoj vrhunec z uničevanjem slovenskih knjig in s prepovedjo materinega jezika, s trpinčenjem in zapiranjem zavednih Slovencev v koncentracijska taborišča ter z najokrutnejšim iztrebljanjem naše mladine. Na vse to je slovenska mladina odgovorila s puško in strojnico.

Danes, po koncu vojne, se naš položaj ni niti malo izboljšal. Na važnih položajih v državnem aparatu so še vedno nacisti. Denacifikacija sploh ne napreduje. Po drugi strani se odpuščajo slovenski učitelji, na njihova mesta se pa postavljajo nacisti in rasisti. Avstrijska oblastva s tem omogočajo nadaljšo germanizacijo naše mladine. Ne samo da poskušajo, da bi nas germanizirali, am-

pak je slovenski mladini celo onemogočeno stopiti v javno življenje ter dobiti mesto v državni službi.

Našo organizacijo, Zvezo mladine Slovenske Koroške, ki je bila ustanovljena leta 1942, to je med narodno osvobodilno borbo, je šef javne varnosti v Celovcu, polkovnik Stessier, v tajnih okrožnicah orožniškimi postajam proglasil za ilegalno. Sekretar Pokrajinskega odbora Zveze mladine Slovenske Koroške, Danilo Kuper, je bil zaradi tega postavljen pred vojaško sodišče okupacijskih oblastev. Naši organizaciji je onemogočena zveza z ostalo jugoslovansko mladino, s katero smo se skupno borili proti nacističnim sovražnikom. Naši mladinski delovni brigadi »Franceta Tavemana-Leartar« je bilo onemogočeno, da bi sodelovala pri gradnji mladinske proge Breško-Banoviči.

To je samo nekaj krivic, ki se še danes zadajajo slovenski mladini na Koroškem. Zato se bomo v okviru narodnega gibanja Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško nepopustljivo in dosledno borili vse dotlej, dokler Slovenska Koroška ne bo priključena k svoji materi FLRJ.

Pozdravljamo konferenco namestnikov ministrov za zunanje zadeve v pripravljanju, da bodo mednarodni forumi pri reševanju teh vprašanj upoštevali naše zahteve ter da bodo cenili in spoštovali stremjenja slovenske mladine, izražena v spomenici, ki jo je predložil dr. Jože Vilfan kot zastopnik naših interesov.«

Avstrijska oblastva še vedno izpuščajo na svobodo zloglasne nacistice in vojne zločince

Celovec, 25. febr. Dopisnik Tanjuga poroča: V zadnjem času je bilo v Avstriji izpuščenih na svobodo večje število zloglasnih nacistov in vojnih zločincev, med njimi tudi nacistični deželni poglavar Koroške Natmessigg, ki je svoj čas prenesel oblast iz rok gauleiterja Rainerja na današnje deželno vlado Koroške.

Včeraj pa se je izvedelo o novem nezaslihanem primeru. Pred kratkim je bil izpuščen na prostost vojaški voditelj nacističnega puča Thomas Rauter, ki je julija 1934 vodil puč na ozemlju Celovca. Kot član nacionalno-socialistične stranke se je Thomas Rauter vrnil v Avstrijo šele po nacistični okupaciji, in to s čim-

Pogreb iunakov dela Kastelica in Pirca

Včeraj je bil v Ljubljani skupen pogreb tovarišev Antona Kastelica in Jakoba Pirca, ki sta v noči od 22. na 23. februar pri eksploziji v tovarni kleja izgubila življenje pri izvrševanju svoje dolžnosti.

Od obeh pokojnikov se je najprej poslovil zastopnik Komunistične partije, katere člana sta bila oba pokojnika že dolga leta, nato predsednik sindikata, zastopnik ministra za industrijo in rudarstvo ter zastopnik Mestnega ljudskega odbora. Vsi

govorniki so poudarjali izredno požrtvovalnost, vestnost in natančnost obeh tovarišev pri delu. Nato je zapel moški pevski zbor, zaigrala je vojaška godba, borci JA pa so se poslovili od njih s častno salvo. Oba tovariša sta se borila v NOV, tov. Kastelic je bil podporočnik JA, tov. Pirc pa borec Prešernove brigade. Oba zapuščata nepreskrbljene otroke; sindikat se je obvezal, da bo skrbel zanje.

KONGRES MEDNARODNE KONFERENCE ŽENA V PRAGI

V Pragi se je začel kongres Mednarodne demokratične federacije žena. Po slovesnem delu se je začel delovni del zasedanja s poročilom predsednice E. Cotton, ki je poročala o delu federacije v minulem razdobju. Omenila je Jugoslavijo ter naglasila, da so se jugoslovanske žene med vojno hrabro borile skupaj s tovariši proti fašizmu in da zdaj z vsemi silami sodelujejo pri graditvi svoje domovine.

Med razpravo je govorila tudi Mira Mitrović-Džilas članica Izvršnega komiteja federacije in voditeljica jugoslovanske delegacije na tem zasedanju. Med drugim je dejala:

»Draghe tovarišice, prinašam vam pozdrave žena Jugoslavije, ki so s svojo junško borbo in žrtvami prispevale za zmago nad fašizmom, izvojevale svobodo in neodvisnost svoje domovine ter pravice mater in žena. Govorim v imenu žena nove demokratične Jugoslavije z maršalom Titom na čelu, ki se nad njeno demokracijo spotikajo zahodni demokrati, kakršni je g. Churchill. Toda ni dežele v zahodni demokraciji, ki bi se lahko pohvalila, da je dala takšne demokratične pravice svojim narodom in ženam kakor nova Jugoslavija. Žene Jugoslavije imajo vse pravice kakor moški in sodelujejo enakopravno na vseh področjih državnega, gospodarskega in družbenega življenja.

V naši deželi, ki so jo fašisti oplenili in opustošili, je mnogo dela pri obnovi in graditvi. Fašisti so zapustili mnogo razvalin in bede, mnogi otroci so ostali brez staršev. Toda v naši ustavi je določeno, da država štiti pravice mater in otrok, in pri nas ustanovljamo otroške ustanove, domove in jasli, bodoče matere pa imajo pravico do plačanega šestmesečnega dopusta pred porodom in šest tednov po porodu. Zaščita otrok in mater je postala skrb države in žena Jugosla-

vije, ki storijo vse, da podprejo svojo državo.

Ko je govornica govorila Antifašistični frontni žena, je naglasila, da ta organizacija v Jugoslaviji šteje nad milijon članic.

»Toda ogromna radost, da smo izvojevali zmago nad fašizmom in da pod vodstvom maršala Tita gradimo svojo lepšo prihodnost, nas ne uspava ter ni smo nič manj budne. Še vedno so sovražniki miru in demokracije na svetu, in mir, ki je izvojevan s tolikimi žrtvami, je treba znati budno varovati. Narodi Jugoslavije, kakor tudi žene Jugoslavije so doživeli toliko strahot vojne in okupacije, da budno zasledujejo vse mednarodne dogodke. Naši zastopniki na mednarodnih konferencah se vztrajno borijo za ohranitev pravičnega miru med narodi, in narodi Jugoslavije jih pri tem iskreno podpirajo.

Govor Mire Mitrović-Džilas so zborovalke številnih dežel pozdravile z dolgim in toplim odobravanjem.

Drugi dan zasedanja se je nadaljevala razprava. Med prvimi je govorila zastopnica Trsta in Julijske krajine Nevenka Smoković:

»Prinašamo vam, zastopnicam vseh demokratičnih dežel, najtoplejše pozdrave Slovenk, Hrvatice in Italijank, antifašistk Julijske krajine, zlasti žena iz Trsta, Gorice, Trziča in Pulja, ki se po osvoboditvi teh krajev po Jugoslovanski armadi toliko žrtvujejo in junško borijo proti reakcionarnim elementom, da bi jim bile priznane pravice, ki so jih izvojevale skupaj s svojimi tovariši. Žene Julijske krajine so si pridobile izkušnje ne le v borbi v zadnjih starih letih, temveč v 25 letih hude sužnosti pod fašizmom in italijanskim imperializmom.

Julijska krajina je imela v osvobodilni borbi 42.000 žrtev, 7000 njenih prebivalcev je postalo invalidov, 94.460 jih je bilo odgnanih v razna koncentracijska taborišča, 19.357 domov je bilo povsem požga-

nih, 16.837 pa delno. Kljub vsemu temu so nepravilno ravnali z našo deželo. S to krivico se ne bomo me Slovenke, Hrvatice in Italijanke nikdar sprijaznile, ampak bomo nadaljevale svoje delo za doseg vseh tistih pravic, enakopravnosti, svobode in miru, za kar se je boril ves naš narod, ne le del Julijske krajine, vse tiste žene, ki hočejo zagotoviti mir svojim otrokom, obnoviti svojo domovino, uživati vse pravice, ki so si jih izvojevale in ki jim bodo zagotovljene v novi demokratični Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Govor zastopnice Julijske krajine so zborovalke poslušale z največjo pozornostjo. Nevenka Smoković ima sveže brazgotine od strele iz strojnice civilne policije, ki v mestih Julijske krajine strelja na demokratično antifašistično ljudstvo.

V diskusijo o kolonialnih problemih je govorila jugoslovanska predstavnica Olga Milošević o vprašanju otrok. Omenila je strašno moralno in fizično trpljenje otrok med vojno ter posledice teh muk, ki se še vedno občutijo, zlasti v državah brez demokratičnega in naprednega režima. Zlasti žalostna je usoda otrok v kolonijah. Zaradi tega je treba — je rekla Olga Milošević, — da se federacija bori za izboljšanje tega stanja. Problem otrok se mora rešiti na ta način, da se bodo rešili osnovni politični, socialni in ekonomski problemi.

Jugoslovanska predstavnica je nato povzela zahteve žena, v katerih se zahteva zaščita mater, plačani dopust pred in po porodu za zaposlene matere, ustanavljanje prosvetnih ustanov, zaščita zdravia otrok, brezplačna vzgoja in ustvarjanje možnosti, da otroci siromašnih staršev lahko dosežejo višjo izobrazbo, čista fašistične ideologije iz šolskega programa in vzpostavitev širokega omrežja šol v kolonialnih deželah.

Federacija bo poslala te zahteve Ekonomsko-social. svetu Organizacije ZN.

Razstava »Borbe« v Beogradu

Ob 25 letnici »Borbe« je bila otvorjena v zgradbi Akademije znanosti v Beogradu razstava, ki kaže delo »Borbe« od njenega osnovanja 1942 do danes, legalni in ilegalni partijski tisk ter del tiska iz narodno-osvobodilne borbe

Italijanski fašistični sodniki so pozabili, da je ljudstvo v coni B Julijske krajine že razbilo fašizem in njegove ustanove

Ajdovščina, 25. febr. Dopisnik Tanjuga poroča: Okrajno sodišče v Ajdovščini je prejelo od vojaškega sodišča s področja Taranto dopis, v katerem naproša ljudsko sodišče, da ob sodi nekatere Slovence, ki so pobegnili iz bivše fašistične italijanske armade in ki so vstopili v NOV ter pomagali pri uničenju fašizma.

Vojaško sodišče s področja Taranto je pod predsedstvom kontreadmirala Leonarda Elena obsodilo Slovence Rudolfa Stegovca iz Erzelja, ki je bil pripadnik 120. p. p. fašistične armade, na 4 leta in 6 mesecev vojaškega zaporja in na plačilo stroškov. Na razsodbo so napisali »Republica Italiana, in nome del popolo Italiano«. Tako opremljeno pismo so poslali ljudskemu sodišču v

Ajdovščini v nadaljnji postopek.

Sličan dopis je poslalo ljudskemu sodišču v Ajdovščini tudi vojaško sodišče s področja Palermo. Proti obtoženemu Miroslavu Vidmarju iz Rihemberga je vojaško sodišče izreklo sodbo enega leta vojaškega zaporja in plačila stroškov za kazensko postopanje, utemeljujoč sodbo s tem, da se Miroslav Vidmar ni vrnil v ednico z dopusta, na katerega je bil poslan 5. julija 1945.

Ta dejstva dokazujejo, kakšna demokracija vlada danes v Italiji. Italijanska vojaška sodišča obsojajo Slovence, ki so pobegnili iz fašistične armade in se pridružili narodno osvobodilnemu pokretu, namesto da bi sodili fašističnim zločincem in izdajalcem, ki jih je v Italiji še več kot preveč.

REORGANIZACIJA OKRAJEV V CONI B JULIJSKE KRAJINE

Ajdovščina, 25. febr. Dopisnik Tanjuga poroča: Po pooblastilu PNOO za Slovensko Primorje in Trst je Poverništvo izdalo odlok, po katerem naj se vipavski in grgarski okraj združita v okraj Gorica s sedežem v Ajdovščini, okraj Ilirska Bistrica in jugovzhodni del okraja Herpelje-Kozina v okraj Ilirska Bistrica s sedežem v Ilirski Bistrici. Hkrati se ustanavlja nov okraj Sežana z začasnim sedežem v Herpeljah.

V novo organizirani okraj Gorico pripade vse ozemlje dosedanjega vipavskega okraja, razen področja dosedanjega krajevnega NOO Vodice, ki se priključi okraju Idrija in razen teritorija KNOO Vrapče in Stjak. V goriški okraj bo spadalo tudi vse področje dosedanjega grgarskega okraja, razen teritorija KNOO Gor. Tribusa, ki se priključi okraju Tolmin.

V novo organizirani okraj Ilirska Bistrica pripade vse ozemlje dosedanjega okraja Il. Bistrica in južnovzhodni del dosedanjega okraja Herpelje-Kozina s teritorijem kraj. NOO: Hrušica, Golac, Obrov, Slivje, Trata.

V novo organizirani okraj Sežana pripade ozemlje KNOO: Črnica, Pregara, Gradinja, Sočerga, Moravč, Gradisce in Loka-Hrastovlje ter po ena naselja s področja KNOO Trusko, Sv. Anton, Režana in Osp-Grabovica: naselja Zabavljje, Kocjančiči, Rožar in Gabrovica. V okraj Sežana pripade tudi del naselja Osp, kolikor ga bo pripadlo k FLRJ. Prav tako bo temu okraju priključeno področje okraja Herpelje-Kozina s KNOO Hrušica, Golac, Obrov, Slivje in Trata, z izjemo južnovzhod. dela okraja, ter KNOO Vrapče in Stjak.

Določena je že natančna razdelitev, kakor tudi obseg in sestava KNOO v mejah posameznih okrajev na področju Slovenskega Primorja, ki bodo priključeni k FLRJ. Dosedanji poslanci bodo še naprej opravljali svoje dolžnosti do novih volitev poslancev v okrajne skupščine, razen v goriškem, ilirsko-bistriškem in sežanskem okraju, kjer so dosedanji izvršni okrajni NOO razrešeni svoje dolžnosti in se bodo izvolili novi odbori.

Skupina izdajalcev in agentov sovražne obveščevalne službe obsojena

Ljubljana, 25. februarja.

Včeraj je bila pred vojaškim sodiščem razprava proti skupini izdajalcev in političnih zločincev, ki so med okupacijo aktivno sodelovali v borbi proti narodnoosvobodilnemu gibanju ter tudi po osvoboditvi služili domači in inozemski reakciji: Staniša Francu, Matašič Janezu, Staniša Mariji, Mišjak Martinu, Golobič Ani in Jenko Milanu.

Prvi obtoženec, Staniša Franc, je bil od 1942. aktivni domobranec. Ob osvoboditvi je hotel zbežati na Koroško, toda bil je zajet, zatem 3 mesece na prisilnem delu, nato pa amnestiran. Kljub velikodušnemu postopku naše oblasti je ostal zakrknjen nasproti naši ljudske države ter je kmalu zatem zbežal v Avstrijo, kjer je postal član in kurir tako imenovane »slovenske armije«. Kot tak je večkrat ilegalno preoračil mejo ter prinašal v Slovenijo pisma, propagandni material ter židovske instrukcije, kako naj se pri nas organizirajo ilegalne sabotažne skupine in kako naj se čim več teh zločincev vrine v naš upravn, vojaški ali politični aparat. Na Koroško pa je odnašal obveščevalna poročila ter vodil s seboj izdajalce-skrivače in nasprotnike ljudske oblasti.

Vse to je obtoženec priznal ter povedal, da je imel v Ljubljani zveze z inž. Marovt Ivanom z Vidovdanske ceste, salezijanskim zavodom, Škofijo, šempetrsko mežnarjo, samostanom srca Jezusovega itd. in da je Marovt dobil direktivo, naj organizira in vodi obveščevalno službo ter ustvari bazo v Kranjski gori. Po izjavi obtoženca in priznanju inž. Marovta so rabili podatke za angleško obveščevalno službo, in to predvsem poročila, kakšno je stanje pri nas, kako močne so enote JA, kdo so poveljniki, kako je cerkev preganjana itd. Marovt je dobil tudi direktivo, naj organizira radiopostajo in ljudi, ki naj bi šli v gozd. Ko pa je naša oblast zločince Marovta prijela, se je po priznanju, da je

bil agent sovražne obveščevalne službe, sam obesil.

Drugi obtoženec, Matašič Janez, je bil med prvimi aktivnimi domobranci v Beli Krajini in je sodeloval pri aretacijah zavednih Slovencev. Sedaj je bil kurir »slovenske armije« za Slovenijo in Zagreb.

Obtoženki Staniša Marija, dijakinja učiteljšča, in Mišjak Martina sta dajali na razpolago sobe za sestanke, skrivali obtoženega Staniša Francu, raznašali ilegalno pošto ter branili propagandne letake. Obtožena Golobič Ana in Jenko Milan pa sta se udeleževala sestankov s prvoožencem ter sta hotela z njim pobegniti v Avstrijo, kjer bi laže varovala proti naši oblasti.

Po obsežnem dokaznem postopanju, ki je dokazalo težko krivdo obtožencev, je govoril javni tožilec ter zahteval strogo in pravično kazen za storjene zločine. Po govoru branilca je sodišče razglasilo naslednjo obsodbo:

Staniša Franc je bil obsojen na smrt z ustrelitvijo ter trajno izgubo političnih in državljskih pravic, Matašič Janez na 20 let odvzema prostosti s prisilnim delom ter na izgubo državljskih pravic za dobo 5 let, Staniša Marija na 4 leta odvzema prostosti s prisilnim delom ter na 3 leta odvzema državljskih pravic, ostali obtoženci pa na odvzem prostosti s prisilnim delom od 2 do 1 leta. Javni tožilec si je pridržal rok za priziv.

Vremenska napoved za sredo 26. februarja: Cez našo mnogo snega, pozneje pojevanje padavin, vetrovno, temperatura bo padla.

TURISTIČNO VREMENSKO POROČILO z dne 25. februarja ob 7. uri zjutraj: ROGASKA SLATINA: +1, oblačno, 50 cm snega. BOHINJ: —2, sneži, 10 cm novega snega na 125 cm podlage. RATEČE: —5, sneži, 15 cm novega snega na 140 cm podlage, skakalnica uporabna.

Mladinska proga Šamac—Sarajevo

Mihajlo Švabić o graditvi mladinske proge

Beograd, 25. febr. — Včeraj je Mihajlo Švabić, član sekretariata CS LMI, na tiskovni konferenci govoril o pomenu gradnje Mladinske proge Šamac—Sarajevo.

Med drugim je rekel: »Dosedanji uspehi in izkušnje so nam dale možnost za začetek nove akcije, kakršne doslej pri nas še ni bilo. To je gradnja Mladinske proge od Šamca do Sarajeva, ki se bo začela 1. aprila 1947.

Izgraditev te proge ima velik gospodarski pomen za našo državo. V prvem letu petletnega načrta, ki bo kmalu prišel v pregled Ljudski skupščini, predstavlja gradnja Mladinske proge Šamac—Sarajevo po svojem obsegu največje delo. Petletni načrt predvideva izgradnjo mnogih industrijskih podjetij in bo s tem Mladinska proga Šamac—Sarajevo omogočila razvoj industrije v predelih Srednje Bosne, kjer so bogati sloji železne rude in črnega premoga, odličnega laporja za proizvodnjo cimenta, neizčrpana gozdna bogastva itd. Ta proga bo kasneje podaljšana od Sarajeva do morja in bo zamenjala že obstoječo ozkotirno progo, ki je za sedanje razmere zelo slaba. Nova proga bo služila našemu uvozu in izvozu.

Proga bo zgrajena iz domačega materiala, zato je odvisen potek gradnje od dela naših tovarn. Tudi delavci po tovarnah se zavedajo važnosti gradnje Mladinske proge. Delavci železarnice v Zenici, ki izdelujejo tračnice in drugi železni material za progo, so se obvezali, da bodo zvišali in izboljšali produkcijo in da bodo s svojim delom omogočili neoviran razvoj dela pri gradnji proge. Po zgledu kolektiva te železarnice se ravnanja mnoga podjetja, ki naj bi po proizvodnem načrtu dobavljala material za progo. Povsod se delavci obvezujejo, da bodo svoje proizvodne naloge dokončali pred določenim rokom. Na ta način se sodeluje v boju za novo progo samo 180.000 mladincev, ampak tudi mnogi tisoči delavci iz naših podjetij.

Mladinska proga ima velikanski pomen tudi zato, ker bo velika delovna šola za njene graditelje. Tudi letos bodo mladinci na progi delali samo po šest ur na dan, preostali čas bodo porabili za učenje, fizikulturo in zabavo. Sedaj izdelujejo načrte in zbirajo gradivo za vzgojno delo, prosvetni delavci, književniki in drugi umetniki pa bodo šli na progo kot predavatelji in voditelji raznih tečajev. Skoro vsa gledališča, zbori in druge kulturne skupine bodo gostovale na progi. Razen rednega kulturno-prosvetnega dela v brigadah bo tudi mnogo različnih tečajev. Tečajniki bodo uvrščeni v posebne brigade, imeli bodo strokovne gradbene tečaje, sanitetne, tečaje za voditelje, tečaje za nepismene, bralne skupine, mladinske domove, zborne in fizikulturne aktivne. Računajo, da bo te dvomesečne tečaje dovršilo okrog 20.000 mladincev. Tako veliko število tečajev poleg rednega dela za kulturno-prosvetno in strokovno dvigavanje ostalih brigad zahteva zelo veliko število voditeljev in predavateljev. Večino predavateljskega kadra bomo dobili med študenti beogradske, zagrebske in ljubljanske univerze, nekaj pa jih bomo dobili iz tečajev.

Važno sredstvo za kulturno-prosvetno delo bo posebna radiopostaja »Mladinska proga«, ki jo bo dal radijski komite. Imeli bomo tudi dnevnik, ki ga bo izdajala »Borbac«.

Vsa ta sredstva bodo omogočila voditeljem proge, da razširijo svoje znanje in da jim bo delo na progi hkrati razvedrilo in šola. Lani je pri gradnji proge

Brčko—Banovići sodelovalo skoro 2000 mladincev iz več kot 20 tujih držav. Letos bo verjetno to število še večje. Že doslej so se preko Svetovne federacije demokratične mladine ponudile mladinske organizacije iz mnogih tujih držav. Iz tujih držav bodo prihajale skupine, ki bodo štele najmanj 15 mladincev in bodo ostale na delu najmanj dva tedna.

Pomen Mladinske proge ni omejen samo na meje Jugoslavije. Na Mladinski progi se bodo srečali mladeniči in dekleta iz raznih dežel in se bodo v skupnem delu medsebojno spoznavali in zblizevali. S tem se razvija mednarodna solidarnost in ideje prijateljstva med narodi. To pa bo tudi pomenilo prispevek k utrditvi trajnega mira.

PRIHODNI TEDEN BODO ZAČELI S KOPANJEM TUNELA PRI VRANDUKU

Zenica, 25. febr. Čiščenje terena in priprave za pričetek kopanja velikega tunela pri Vranduku so pri kraju, opravljajo jih mladinci iz vseh krajev naše države. Med njimi je tudi nekaj minerjev,

ki so si pridobili potrebne izkušnje pri kopanju tunela Majejca. Delajo pod vodstvom strokovnjakov in izkušenih mojstrov. V tem tednu bosta formirani prva in druga minerska brigada za vrtanje predorov.

Skupno z mladino pomagajo tudi kmetje iz Vranduka in bližnjih naselij pri sekanju gozda in drugih delih. Na vstopni strani predora že minirajo in odstranjujejo števne stene, da bo čimprej omogočen dovoz gradbenega materiala in strojev za kopanje vhoda v predor. Po končanih delih pri niveliranju terena na vhodni strani se bo delo nadaljevalo pri useku med glavno steno do reke Bosne. V tem useku bo v kratkem položena proga, po kateri bodo odvažali iz predora izkopani material. Ob cesti nasipajo zemljo in kamenje, kar je bilo izkopane ga ob obeh straneh predora. Na ta način bo pot razširjena za neovirani vozni promet ob železniški progi.

Razen tega so na delovnih mestih zgradili številne barake, kjer bodo nameščene delavnice in material. Zgradili so tudi potrebno število barak za mladince in strokovnjake. Na delovno mesto so pripeljali kompresorje, vrtalne stroje, agregate za električni tok, cevi in ventilacijske naprave poleg večjega števila vagončkov in del pomožnega tira. Dela v predoru Vranduk se bodo pričela v prihodnjih dneh.

Priprave za graditev mladinske proge

V Visokem je bila slovesna konferenca frontovskih organizacij vsega okraja, na kateri je sekretar okrajnega odbora Ljudske mladine dejal, da bo mladina visokega okraja poslala na progo 1000 mladincev. Ostali mladinci bodo sodelovali pri drugih akcijah na progi.

Delovni kolektiv rudnika Kakanj bo poslal na Mladinsko progo pionirsko četo in deset obrtnikov. 1500 rudarjev bo napravilo na progi pet delovnih akcij. Umetniška skupina kakanjskih rudarjev bo priredila sedem prireditev za graditelje proge. Žene bodo prale mladincem perilo. Rudarji rudnika Breze bodo poslali minersko četo, vsakih 15 dni pa bo delalo na progi 100 rudarjev. Delavci podjetja »Opčerade« so se obvezali, da bodo graditeljem proge brezplačno popravljali obutev. Tudi ostale frontovske organizacije so se obvezale, da bodo aktivno sodelovale pri gradnji proge.

Na slovesni konferenci je zeniška delavska mladina sprejela obvezo, da bo v času gradnje proge Šamac—Sarajevo poslala na delo še eno delovno brigado. Po zgledu delavske je tudi mestna in srednješolska mladina sprejela na svojem sestanku kolektivno obvezo, da bo formirala še eno delovno brigado z 250 mladinci.

V sodelovanju z glavnimi odbori Ljudske mladine bodo glavni odbori jugoslovanskega Rdečega križa poslali na Mladinsko progo enega sanitetnega referenta in higienika za vsako brigado. Razen tega bo zagotovljeno za vsako izmenno potrebno število četnih bolničarjev in pomožnega sanitetnega osebja za bolnišnice in ambulante. Odbori Rdečega križa bodo oskrbeli četne bolničarje z ročno lekarno, poslali bodo tudi večje število ambulant s potrebnimi pomožnim osebjem.

V okrožnih mestih bodo organizirali zdravniške preglede mladincev. Da bi se graditelji med delom seznanili z zdravstveno službo, bodo ustanovili sanitetne tečaje, ki jih bo v vsaki izmeni obiskovalo po deset brigad. Po povratku s proge bodo tečajniki člani zdravstvenih aktivov v svojih krajih.

Poleg vedno večjega števila zeniških žena, ki se pripravljajo v delovne brigade, se je pojavilo doslej v Zenici tudi 25 žena iz okoliških vasi, ki hočejo sodelovati pri gradnji proge. Zato bo v Zenici odprto otroško zavetišče za namoščene in nego otrok tistih mater, ki so se javile za delo na progi Šamac—Sarajevo.

V zeniškem železniškem domu so na zasedanju letne skupščine sindikalnih podružnic železniške delavnice, postaje in nadzorniškega okraja sklenili, da bodo z naglim in rednim dovažanjem materiala pomagali pri graditvi Mladinske proge.

Delovni kolektiv mizarskega podjetja »20. oktobra« je sprejel obvezo, da bo za gradbeno sezono pripravil zadostne količine gradbenega materiala. Delavci so sklenili, da bodo v prihodnjih treh mesecih opravili 11.380 prostovoljnih delovnih ur za potrebe gradnje Mladinske proge Šamac—Sarajevo in izdelali 200 tabel.

Sindikalna podružnica železniške delavnice v Kraljevu se je obvezala, da bo pri nadurnem delu obnovila lokomotivo in 20 tovornih vagonov ter jih poslala graditeljem Mladinske proge Šamac—Sarajevo. Sprejeli so soglasno predlog, da pozovejo na tekmovanje vse železniške delavnice Jugoslavije.

Mladinske organizacije v osiješkem okrožju so sklenile, da bodo poslale na Mladinsko progo Šamac—Sarajevo v prvo in drugo izmeno štiri delovne brigade s približno 1100 mladinci in mladinkami. Za prvo izmeno se je prijavilo že nad 900 mladincev.

Pri pripravah za gradnjo Mladinske proge Šamac—Sarajevo sodelujejo poleg mladinske organizacije v Brčkem vse ostale organizacije. Posebno pozornost posveča pripravam Mestni odbor Ljudske fronte, ki je zbral do sedaj nad 30.480 din prostovoljnih prispevkov, ki jih bodo uporabili za nakup opreme mladinskim delovnim brigadam.

Kongres Kompartije Anglije konstatiral porazno stanje v britanski tekstilni industriji

60% delavcev tekstilne industrije ostalo brez dela

London, 25. febr. Dopisnik Tanjuga poroča: Zasedanje 19. kongresa KP Velike Britanije je bilo posvečeno diskusiji o rešitvi generalnega sekretarja Harry Pollitta. V prvi vrsti so razmotrivali o težkem gospodarskem položaju, v katerem je danes Velika Britanija.

Številni govorniki, ki so se udeležili diskusije, so z navajanjem natančnih podatkov prikazali, da današnja akutna kriza britanske industrije ni samo slučajna in prehodna faza, povzročena zaradi izredno ostre zime, marveč, da gre v resnici za kronično krizo, ki je v tem trenutku izbruhnila, vendar pa slednja ne bo odpravljena z izboljšanjem vremenskih razmer niti s podvzemanjem polovičnih ukrepov od strani vlade.

Prestavnik tekstilnih delavcev iz Lancashire, področja, v katerem je koncentriran največji del britanske tekstil-

ne industrije, je podal več poraznih podatkov o stanju tekstilne industrije, katere proizvodi predstavljajo enega izmed glavnih britanskih izvoznih artiklov. To je postavil kot drugi največji problem za problemom premoaga.

Iz podatkov, ki jih je dal predstavnik tekstilcev izhaja, da je kriza v tekstilni industriji nastopila nekaj tednov pred splošno krizo, ki je zajela industrijo. V zadnjih tednih se je kriza zaostrila. Tako je ostalo n. pr. še pred nastopom splošne krize 60.000 delavcev tekstilne industrije brez posla, ker so bile tovarne prisiljene ustaviti ali zmanjšati proizvodnjo zaradi pomanjkanja goriva. V tej splošni krizi se je dvignilo število brezposelnih tekstilnih delavcev na 120.000. Kaj v resnici pomenijo podatki, se vidi najbolj iz dejstva, da je danes zaposlenih v vsej britanski tekstilni industriji 212 tisoč delavcev. Z drugimi besedami —

skoraj 60% delavcev tekstilne industrije je ostalo brez posla, oz. odgovarjajoč odstotek tovarn je bil prisiljen ustaviti proizvodnjo.

Pa tudi zgornji podatki ne dajo popolne slike o pravem stanju stvari v tej življenjsko važni panogi britanske industrije. Britanska tekstilna industrija je zaposljevala n. pr. leta 1912 612.000 delavcev. Leta 1946 se je zmanjšalo to število na 212.000 delavcev. Leta 1912 je britanska tekstilna industrija lahko poleg proizvodnje za kritje potreb domačega trga izvozila 7 milijard yardov raznih tkanin. Leta 1946 pa so izvozili iz Britanije samo 600 milijonov yardov tekstilnega blaga.

Kongres je z velikanskim navdušenjem spremljal čitanje pozdravne brzojavke, naslovljene na Rdečo armado ob priliki 29. obletnice njene ustanovitve.

Dvojna številka „Obzornika“

Izšla je dvojna številka (1-2) »Obzornika«, mesečnika za ljudsko prosveto, v novi opremi in z bogato vsebino.

O Koroški piše Bogo Grafenauer, kjer poudarja tesno povezanost Koroške z ostalo Slovenijo in v geografskem in zgodovinskem razvoju, ter prikazuje bistveno vlogo, ki jo je imela Koroška v oblikovanju slovenskega naroda in njegove kulture.

Na naslovni strani je »Pesem o prilegi« največjega pesnika Kazakstana, ki je dočkal skoraj stoletnico rojstva. Pesem je prevedel Cene Vipotnik, ki je prevedel tudi pesem Ilije Slavinskega »Vrnitev rdečearmeja« in »Balado o žebilih« Nikolaja S. Tihonova. Originalne pesmi so »Liste od Lili Novy«, »Brat« Vide Tauferjeve in »Balada« Jožeta Udoviča. Jože Brejc piše o španskem revolucionarnem pesniku Federiku Garcia Lorca, ki so ga ustrelili fašisti leta 1936; nekaj njegovih pesmi je prevedel Jože Udovič.

Leposlovnega značaja so še »Vsakdanje stvari« Miška Kranjca, »Prvi korak« Prežihovega Voranca ter »Balada o človeku, ki je zaman iskal miru« Milana Sege. Grozota nemških taborišč je prikazana v reprodukciji sedmih najznačilnej-

ših risb sovjetskega slikarja Zinovjeva Tolkačeva. Prešernovemu spominu je posvečena razprava dr. Vladimirja Kralja »Ob stoletnici Prešernovih poezij«. Zanimiv je članek Mirka Koširja o Kitajski in Indoneziji, v katerem razpravlja o položaju in razmerah tamkajšnjega ljudstva in o njihovem boju za osamosvojitve. Reportaža Maksa Jeze »S poti po Makedoniji« seznaja bralce z življenjem in delom ter posebnostmi mlade republike. Posebno nam lutkarje bo zanimal »Svojevrstni poklic«, v katerem pripoveduje Sergej Obrazcov o svojem delu v lutkovnem gledališču. V članku »Naš odnos do filma« pravi France Kosmač, naj film ne služi samo zabavi, ampak naj bo tudi sredstvo za kulturno in politično rast ljudstva. V »Naloga ljudskega knjižničarja« prikazuje Vasilij Melik pomen ljudskih knjižnic za izobrazbo in naloge knjižničarja, ki mora posredovati knjigo ljudstvu.

V zadnjem delu podaja »Obzornik« v krajših člankih nekaj smernic našim ljudskim odrom. Ob robu so podane zanimive kulturne novice. Razširjeni »Obzornik« bo v novem letu mnogo pripomogel k dvigu kulture in prosvete našega delovnega ljudstva.

Otečestven front pozdravlja ustanovitev Društva za kulturno sodelovanje med Bolgarijo in Jugoslavijo

Sofija, 25. febr. (Tanjug). »Otečestven front« prinaša v današnji številki članek o bolgarsko-jugoslovanskih odnosih v zvezi z ustanovitvijo Društva za kulturno sodelovanje med Bolgarijo in Jugoslavijo v Beogradu. V članku je rečeno, da sta nastala zveza in bratstvo med bolgarskim in jugoslovanskimi narodi v dobi njihovega skupnega boja proti fašizmu. Glede povojnih odnosov med narodi Jugoslavije in bolgarskim narodom je v članku rečeno:

Jugoslavija je prva od dežel zmagovalk, proti kateri so vrgli našo deželo zločinski voditelji v katastrofalno vojno, ki pa je kljub temu priznala novo ljudsko demokratično oblast, vzpostavljeno 9. septembra 1944 in ki je vzpostavila redne diplomatske odnose z Bolgarijo. Jugoslavija s tem ni samo potrdila svoje

trdne volje, da si želi bratstva in sodelovanja z našo deželo, ampak je tudi ustvarila možnost, da se vrne Bolgarija v družino svobodoljubnih in demokratičnih narodov, od katerih je bila izolirana zaradi izdajalske politike, ki so jo vodili prejšnji režimi. Iskrena podpora, ki so jo nudili jugoslovanski delegati upravičeni bolgarski stvari na mirovni konferenci, je bila najnovejši dokaz jugoslovanske lojalnosti.

V članku je rečeno, da je bila z ustanovitvijo Društva Jugoslavija—Bolgarija v Beogradu izpolnjena še zadnja praznina v medsebojnih odnosih. To bo, končuje članek, še bolj utrdilo obstoječe pristržne in bratske odnose med obema deželama in bo imelo veliko vlogo za še bolj pristržno sodelovanje med narodi obeh bratskih slovanskih držav.

Ameriške oblasti preprečujejo izselitev Nemcev iz Madžarske

Budimpešta, 25. febr. (Tanjug) Izseljevanje Nemcev predstavlja za Madžarsko velik problem. 100.000 Nemcev, ki jih je treba izseliti, ne opravljajo sedaj v Madžarski nikakega koristnega dela. V glavnem živijo na breme ostalega prebivalstva in poleg tega rovarijo na razne načine proti republikli.

Ameriške oblasti zelo ovirajo izseljevanje Nemcev, t. j. izvajanje sklepov potsdamskega sporazuma. Čeprav je pristala madžarska vlada ob velikih žrtvah na težke pogoje ameriških oblasti za izseljevanje Nemcev v ameriško okupacijsko cono Nemčije, so sporočile sedaj ameriške oblasti, da se izseljevanje zaradi spremenjenega položaja v Nemčiji ne more pričeti pred začetkom aprila. To izselitev Nemcev so Američani že dvakrat ustavili, sedaj pa se zdi, da jo hočejo sploh onemogočiti.

Študij in življenje sovjetskega visokošolca

Sovjetski šolski sistem je nekoliko različen od našega. Obvezna učna doba na osnovni šoli traja deset let. Po končani osnovni šoli ali »desetletki«, kakor jo imenujejo v Sovjetski zvezi, ima učenec pravico vstopa na visoko šolo, inštitut ali univerzo. Študij na visokih šolah traja 4 do 6 let, kakršna je pač fakulteta. Na veliki večini fakultet traja študij 5 let. Visokošolci so oproščeni kadrovske službe v armadi, imajo pa zato vso dobo študija vojaški pouk in vaje kot obvezni učni predmet. Velika pozornost se posveča študiju zgodovine Vsevezne Komunistične partije in drugih del marksizma-leninizma, ki je obvezen predmet na vseh visokih šolah, tako da študent po končani študiju lahko v svojem profesionalnem delu v praksi dela po načelih dialektičnega materializma in se okorišča z vsemi njegovimi prednostmi. Kar se tiče ostalega pouka, sta prvi dve leti posvečeni pretežno teoretičnemu delu. V naslednjih letih pa študenta čim bolj uvajajo v praktično delo. Po vseh visokih šolah študent konča študije s samostojnim teoretičnim in praktičnim diplomskim delom. Tako mora biti študent že v času svojega diplomskega dela popolnoma podkovan v svoji stroki.

Na sovjetskih visokih šolah imajo študentje 7 do 9 ur na dan, pa tudi 10 ur predavanja. Izven inštituta ali univerze se sovjetski študentje poslužujejo sistema kolektivnega študija po kroških in sicer po dve uri dnevno. To jim poleg predavanj popolnoma zadostuje, da izvršijo program in obnovijo snov, ki so jo slišali na predavanjih. S sistemom kolektivnega študija so bili doseženi zavidljivi rezultati pri izpitihi, ki neizpodbitno dokazujejo vse prednosti kolektivnega študija. Predavanja na sovjetskih visokih šolah so izredno zanimiva in živa, za kar imajo zasluge tako odlični profesorji, kakor tudi študentje sami. Sovjetski profesorji se v veliki meri poslužujejo sistema razgovorov in debat. Tako, neredko, pride

do živih in zanimivih diskusij med študenti, pa tudi med študenti in profesorji. Tako se sovjetski študentje učijo samostojno misliti, nastopati pred javnostjo in pred njo braniti svojo tezo.

Po vseh visokih šolah se kot obvezni predmet poučujejo tudi tuji jeziki. Sovjetski študent izkorišča vsako priliko, da se izpopolnjuje v znanju tujega jezika. Imel sem priliko govoriti s študenti nemški, francoski, veliko se jih uči angleščine. Na univerzi Lomonosova pa je tudi stolica za hrvatski in srbski jezik in sem s študenti lahko govoril v srbohrvaščini. Učijo se šele dve leti, vendar že precej dobro govorijo celo z dokaj dobrim naglasom. Njihovo poznavanje naše literature pa je naravnost popolno.

Kolektivni sistem študija je dal sovjetskemu študentu na razpolago tudi dovolj prostega časa, ki ga posveča fizkulturi, čitanju, kinu, gledališču, zabavi in odihlu. Da bi vse to bilo pristopno vsem študentom, skrbijo razne študentovske organizacije s Komsomolom na čelu, ki upravlja s študentovskim, kulturnim, družabnim in političnim življenjem.

Vsak sovjetski študent prejema državno štipendijo, če potrebuje, dobi tudi brezplačno stanovanje v študentovskem domu.

Kadar govoriš s sovjetskim študentom, spoznaš njegovo veliko znanje in veliko inteligenco. Toda tudi sovjetski študentje, kakor tudi študentje vsega sveta se radi poveselijo in odpočijejo v veseli družbi. On pa je vedno proti tebi, tako v počitku, kakor pri delu dober tovariš, človek na mestu.

Sovjetska zveza je lahko ponosna na svoje študente. Oni so svoje visoke sposobnosti pokazali v domovinski vojni, kjer so namesto knjige držali v rokah puško. Danes so oni zopet pri knjigah, sledič izreku velikega Vladimirja Iljiča Lenina: »Treba se je učiti, učiti, in še učiti!«

Pretnar Igor

Schuschniggu in pastorju Niemöllerju se je pridružil nemški kardinal Preyssing

New York, 25. febr. (Tanjug). Associated Press poroča: Viktor Bernstein piše v listu »PM« o obisku kardinala von Preyssinga, pastora Niemöllerja in Kurta von Schuschnigga v ZDA in pravi, da proučevanje delovanja te trojice med vojno jasno kaže, koliko je med njimi skupnega.

List piše: »Vsi trije so zagovarjali totalitarni režim, bili so goreči nacionalisti in protisovjetsko nastrojeni. Vsi trije so prišli na predvečer konferencie v Moskvi v ZDA, da bi vzbudili simpatije in dobili podporo za poraženega sovravnika.«

V članku je rečeno, da se vidj iz podatkov o življenju in delu kardinala Preyssinga, »da je zagovarjal Hitlerjeve osvajalne vojne, izročil katoliško mladino nacističnemu »Vaterlandu« in obljubljal Hitlerju vso možno podporo v »boju zoper boljševizem«.

Ob priliki obiska kardinala Preyssinga je zanimivo in najbrž ne brez pomena, da kardinal Spellman ni izbral za svojega dobro reklamiranega gosta iz Evrope katerega prelata iz katoliške Poljske ali katoliške Belgije, ki bi nam pripovedoval o grozotah nemške okupacije, ampak prelata iz Nemčije, ki namerava braniti Nemce pred obtožbami za nacistične zločine.

»Mi nočemo takim ljudem zaupati izgraditve Nemčije. Zrtve, ki so padle v

Evropi, ne bodo maščevali ljudje, ki so šli prostovoljno v vojno za »firerja« leta 1939, ali ki so se leta 1940 zahvaljevali Hitlerjevemu Wehrmachtu za zmago.«

Papen obsojen na 8 let prisilnega dela

Nürnberg, 25. febr. (Tanjug) Reuter poroča: Nemško demacifikacijsko sodišče je obsodilo bivšega kancelarja rajha Franza von Papena na 8 let prisilnega dela in na zaplembo celotnega premoženja.

Kmetje iz rimske okolice zahtevajo agrarno reformo

Rim, 25. febr. (Tanjug) United Press poroča, da je priredilo okrog 10.000 kmetov in kmetice iz okolice Rima velike demonstracije v Rimu. Kmetje so zahtevali agrarno reformo, kruha in dela.

Velika množica kmetov, po večini iz težko prizadetih vasi med vojno, se je napolnila proti poslopiju predsedstva vlade. Nosila je transparente s parolami: »Zahtevamo, da nam prepustite v obdelavo zemljo veleposesniškov.« »Hočemo dela in kruha!« Ob tej priliki je imel predstavnik italijanske generalne konfederacije dela govor, v katerem je rekel, da bi vlada morala upoštevati upravičene zahteve kmetov.

POSLEDNJE VESTI

Bolgarska trgovinska delegacija se pogaja v Parizu za sklenitev trgovinskega sporazuma s Francijo.

Modzeleviski je izjavil v imenu poljske vlade, da je Poljska pripravljena skleniti sporazum o kulturnem sodelovanju z Anglijo, ko se bo mednarodna situacija ustalila.

Med Anglijo in angleško cono v Nemčiji bodo v nekaj dneh ukinjene vse trgovinske omejitve. Nakup in vse trgovinske akcije bodo direktne.

Namestniki zunanjih ministrov v Londonu so v načelu sprejeli osnutek o mirovni (državni) pogodbi z Avstrijo; o osnutku bodo razpravljali podrobneje na Moskovski konferenci.

Bevin je danes v Spodnji zbornici odgovarjal na kritiko britanskega načrta o razdelitvi Palestine. Omenil je tri možnosti za ureditev problema: Palestina naj bi postala ali židovska država ali arabska z zaščito za Žide, ali pa židovsko-arabska državna formacija.

Angleški predlog, naj bi se do junija 1948 izročila v Indiji vsa oblast Indijcem, je danes v Zgornji zbornici napadel nekdanji poslanik v Indiji lord Templewood.

De Gasperi je danes v italijanski konstituentni odgovoril poslancem, ki so sodelovali v diskusiji o vladni deklaraciji.

Prezidij Vrhovnega sovjeta republike Ukrajine je sklenil sklicati prvo zasedanje novoizvoljenega Vrhovnega sovjeta republike Ukrajine 4. marca 1947.

25. marca bo zasedal plenum Vseveznega centralnega sovjeta Zveze sindikatov ZSSR.

Monarhofašistične teritorialne zahteve v pogledu južne Albanije so neupravičene

Vprašanje grško-albanske meje danes ne obstoja več. Ze na mirovni konferenci v Parizu so delegati demokratičnih držav kategorično odklonili, da bi se to vprašanje sploh postavilo na dnevni red. S tem so a priori zavrnili pretirane ambicije velikogrških šovinistov v pogledu revizije južnoalbanske meje, revizije, ki naj bi bila le uvod v še močnejšo kampanjo proti Jugoslaviji in Bolgariji.

V tem vprašanju je grška »teza«, da je južna Albanija naseljena pretežno z grškimi pravoslavniimi elementi (Epiroti), doživela popoln poraz. Mirovna konferenca je, kljub temu, da so grške teritorialne pretenzije v pogledu Albanije in Bolgarije podprle številne zapadne države, usvojila v celoti princip o stabilnosti meja na Balkanu. Vendar s tem faktom grška revizionistična kampanja proti Albaniji še ni potihnila.

Prav sedaj, ko zaseda v Grčiji mednarodna anketa komisija, ki naj ugotovi prave vzroke grške tragedije, skušajo uradne grške oblasti po starem preizkušnem receptu odvrniti pozornost preprostega človeka od notranje politične krize in vprašanja vrnitve Cipra in mu s spretno lansirano propagando servirati fabulo o »neosvobojenih grških krajih v južni Albaniji«. V specialnih brošurah, ki so nedvomno inspirirane od najvišjih oblasti, se opisuje položaj grške manjšine v skrajno tendencioznih barvah. V eni takih brošur »Les Droits de la Grèce sur l'Épire du Nord« (Grki imenujejo južno Albanijo enostavno »severni Epir«) skušajo avtorji tega pamfleta, učenj člani senatske atenske univerze z rektorjem Politisom na čelu, prepričati svetovno javnost, da grška manjšina v okrajih Korča

in Djinokaster ne uživa najosnovnejših državljanških pravic in svobodnin.

Grki, ki so na Pariški konferenci motivirali svoj apetit proti Bolgariji s strateškimi argumenti in skušali prepričati zapadne in druge neinformirane delegate, da je baje meja med Belasico in Marico odprta in negotova, opravičujejo sedaj svoje pretenzije proti Albaniji s historičnimi argumenti stare Helade. Za najnovejšo zgodovino pa se zagovarjajo »Velike Grčije« opirajo na nekatere diplomatske akte dvomljive vrednosti; predvsem na zloglasni Londonski pakt iz leta 1915, ki je v interesu velesil predvideval razdrobitev Albanije na tri dele: severni srbsko-črnogorski del, srednji italijanski in južni albanski del, ki pa naj bi se priključil Grčiji; dalje na memorandum, ki so ga leta 1919 predložile Velika Britanija, Združene države Amerike in Francija in ki opravičuje aneksijo južnega dela Albanije s strani Grčije. Poleg tega navajajo, da so v poslednjih treh desetletjih trikrat osvobodili južno Albanijo, t. j. severni Epir, in sicer prvič leta 1913, t. j. med balkansko vojno, drugič oktobra 1914, in sicer v imenu zavezniških držav, in tretjič v drugi svetovni vojni, ko so grške čete vrgle Italijane iz obmejnih krajev Grčije in prodrle preko Djinokastra do Tepelenija in Himare. S tem argumenti skušajo sedaj grški monarhofašisti blefirati mednarodno javnost in prepričati svoje protektorje o upravičenosti grških teritorialnih zahtev proti Albaniji.

Predsednik albanske vlade Enver Hodža je na Pariški mirovni konferenci

odločno zavrnil argumente grške delegacije o grškem značaju južne Albanije kot absolutno tendenciozne. Prav kraji, ki jih Grčija danes zahteva, so bili središče albanskega narodno-osvobodilnega gibanja in prizorišče najhujših bojov s fašističnimi okupatorji. Ravno tako je zavrnil grško »tezo«, da se Grčija v juridičnem smislu še vedno nahaja v vojnem stanju z Albanijo. V tej zvezi je opozoril na to, da so že leta 1942 tedanji zunanji ministri Amerike, Anglije in Sovjetske zveze: Hull, Eden in Molotov izrazili polno priznanje Albaniji in njeni partizanski vojski za odločen odpor, ki ga je nudila italijanskim okupatorjem. Albanski kvislingi so pač lahko mobilizirali kak bataljon, vendar se je albanski narod boril kot celota proti domačim izdajalcem. Skupno z albanskim narodom se je tudi grška manjšina borila proti fašističnim četam.

Grška manjšina, ki šteje okrog 35.000, uživa danes v Albaniji vse državljanške pravice. Grki imajo na razpolago 77 šol, dnevnik in lastnem jeziku in celo gimnazijo, prav tako sodelujejo, proporcionalno svoji moči, v lokalni samoupravi. Povsem drugačen je položaj v severozapadni Grčiji, Camuriji. Od 60.000 Albancev, ki so ostali pod Grčijo z Londonsko pogodbo iz leta 1913 in 1923, jih je bilo 35.000 izgnanih v Turčijo, da bi jih tam zamenjali za Grke iz Male Azije. S tem je tedanja grška vlada prekršila obveznosti, ki jih je svezano sprejela. Toda po drugi svetovni vojni se je teror še povečal. Leta 1945, komaj nekaj mesecev po osvoboditvi, so tolpe fašističnega generala Zervasa začele načrtno uničevati Albance in jih pobile več tisoč v Camuriji, to je v obmejnem delu Grčije; z ropanjem, požiganjem in masakriranjem pa so prisilile cele vasi, da so si poiskale zavetje pri albanskih oblasteh.

Pretenzije velikogrških šovinistov

Odred partizanov komandanta Daskalosa (s kučmo v sredini) se pripravlja za prehod čez reko

ustrezajo intimnim željam grških protektorjev. Grški fašisti »streme za tem, da bi v interesu nekaterih zapadnih velesil razširili svojo oblast nad balkanskimi obalami Mediterana, pomaknili svoje meje globoko v osrčje Rodopov, oslabilo tako obrambni sistem Bolgarije, z inoporacijo severnega Epira pa blokiralili ne le Otrantski preliv, marveč tudi dolino Vardarja. Nobenega dvoma ni, da je grška revizionistična gonja proti Albaniji v zvezi s prizadevanji angleških imperialistov, zajeti v svojo sfero vse dežele Sredozemlja in tako ustvariti pogoje za pritisk proti ostalim balkanskim narodom.

Grška kampanja proti Albaniji in drugim balkanskim državam kaže, da

skušajo Angleži izkoristiti Grčijo kot britanskega žandarja v jugovzhodni Evropi. To vlogo je Grčiji namenil že Lloyd George, ko je leta 1923 iscenziral grško-turško vojno, da bi s tem razširil sfero angleškega vpliva preko Dardanel v osrčje Male Azije. Predvsem pa naj bi Grčija predstavljala kanal za infiltracijo angloameriškega kapitala na Balkan, s svojimi otoki v Jonskem morju (Krf, Cefalonia) in Egejskem morju (Kreta, Lesbos) pa tudi dragoceno morskó bazo med Dardanelami in Sueškim prekopom. Grške zahteve proti Albaniji so zato samo del britanskega vojaškega načrta za varovati svoje pozicije na Blžnjem vzhodu in morskó pot v Indijo.

M. O.

PRESKRBA

Obroki hrane in odrezki živilskih nakaznic za mesec marec

1. Težki delavci (TD):
1. maščoba: 750 g masti ali olja, ali slanina na vse odrezke za maščobe (pri event delitvi sveže slanina veja razmerje 125:100 za vse potrošnike).

2. Srednji delavci:
1. maščoba: 350 g masti ali olja, ali slanina na vse odrezke za maščobe.

3. Lahki delavci:
1. maščoba: 550 g masti ali olja, ali slanina na vse odrezke za maščobe.

4. Navadne živilske nakaznice
1. maščoba: 300 g masti ali olja, ali slanina na vse odrezke za maščobe v Ljubljani, v ostali Sloveniji po 200 g.

5. Živilske nakaznice »OM« za starost od 3-14 leta
1. testonine ali bela moka ali pšenični zdrob 500 g na 2 odrezka za kruh »OM« a in 2 odrezka za kruh »OM« b.

6. marmelada UNRRA: cca 1.000 g na odrezek 616 (ker se bo delila marmelada iz odprtih doz, velja 1.000 g, sicer po velikosti zaprte doze v teži od 800-1.200 g).

7. Nosedce žene:
1. bela moka: 500 g na odrezek Nos 1.

Enodnevne in tedenske živilske nakaznice:
1. sladkor: dnevni obrok 5 g na odresek 1.

OBROKI KRUHA (MOKE) ZA MAREC 1947
Vrsta potrošnikov kruha obrok skupaj 31 dni

NAVODILA ZA DELITEV MOKE (KRUHA)
Vsi potrošniki prejmejo na pripadajoče živilske nakaznice (Nav. Doj. Om. TD, SD, LD) racionirana živila po danes objavljeni razpredelnici obrokov hrane za marec 1947.

RAZMERJE MOKE
Pšenična in koruzna moka (izdelki) se bo delila v različnem razmerju. Zato se za mesec marec utvajajo tri harve živilskih nakaznic in sicer živilske nakaznice z rdečim, z modrim in s črnim natiskom.

2. Srednji delavci:
1. maščoba: 350 g (na odrezek 311 LD 150 g in na odrezek 312 LD 200 g).

3. Lahki delavci:
1. maščoba: 550 g masti ali olja, ali slanina na vse odrezke za maščobe.

4. Navadne živilske nakaznice
1. maščoba: 300 g masti ali olja, ali slanina na vse odrezke za maščobe v Ljubljani, v ostali Sloveniji po 200 g.

5. Živilske nakaznice »OM« za starost od 3-14 leta
1. testonine ali bela moka ali pšenični zdrob 500 g na 2 odrezka za kruh »OM« a in 2 odrezka za kruh »OM« b.

6. marmelada UNRRA: cca 1.000 g na odrezek 616 (ker se bo delila marmelada iz odprtih doz, velja 1.000 g, sicer po velikosti zaprte doze v teži od 800-1.200 g).

7. Nosedce žene:
1. bela moka: 500 g na odrezek Nos 1.

Enodnevne in tedenske živilske nakaznice:
1. sladkor: dnevni obrok 5 g na odresek 1.

OBROKI KRUHA (MOKE) ZA MAREC 1947
Vrsta potrošnikov kruha obrok skupaj 31 dni

NAVODILA ZA DELITEV MOKE (KRUHA)
Vsi potrošniki prejmejo na pripadajoče živilske nakaznice (Nav. Doj. Om. TD, SD, LD) racionirana živila po danes objavljeni razpredelnici obrokov hrane za marec 1947.

KDO PREJME NAKAZNICO (pod a), b) oziroma c)

Živilsko nakaznico z rdečim natiskom prejmejo vsi TD, SD in LD po kategorizaciji za moko. Enako razmerje moka prejmejo tudi družinski člani omenjenih upravičencev do TD in SD (ne pa tudi LD).

Živilsko nakaznico z modrim natiskom prejmejo družinski člani upravičena do LD obroka za moko. Enako razmerje moka (kruha) prejmejo tudi ostali potrošniki mesta Ljubljana, Maribor in Celje.

Vsi ostali potrošniki prejmejo samo nakaznico s črnim natiskom.
PRIMERI. Nek duševnih delavcev ima pravico do TD, za moko (po prekatogorizaciji) do LD. Za sebe bo dobil moko (kruha) v razmerju 50 proti 50, družinski člani pa v razmerju 30 proti 70.

Kovinar ima TD in obrok kruha TD. Dobi zase in za svojo družino razmerje 50 proti 50. (Isto velja tudi za upravičence do obrokov moka SD).

Obtrnik ali trgovec bo v Ljubljani, Mariboru ali Celju z vsemi družinskimi člani prejel razmerje 30 proti 70 na delci (izven navedenih mest) pa sto delov koruzne moka (izdelkov).

Za presojo razmerja moka (kruha), ki ga prejmejo družinski člani je merodajna kategorija, v katero spada družinski glavcar.

Ker pa bodo prejeli nakaznice z rdečim natiskom tudi upokojenci in gospodinjske pomočnice, ki jim pripada samo osnovni obrok kruha (moke) in v Ljubljani, Mariboru ali Celju razmerje 30 proti 70, jim je treba pred izdajo živilskih nakaznic s tintnim svinečnikom ali črnilom prečrtati vse odrezke za moko (kruha). Na te prečrtane odrezke živilskih nakaznic z rdečim natiskom bodo prejeli v Ljubljani, Mariboru in Celju razmerje 30 proti 70, drugje pa samo koruzno moko (izdelke).

TABLICA ZA NABAVO RAZLIKE MOKE (KRUHA)
Na dodatno rdečo živilsko nakaznico, izenačeno s TD, SD ali LD prejmejo upravičenci za nabavo razlike moka (kruha) sledeče količine

Vrsta dnevno dnevno skupaj nakaznice moka kruha 31 dni
TD 375 gr 500 gr 11.625 kg
SD 225 gr 300 gr 6.975 kg
LD 150 gr 200 gr 4.650 kg

Razdeljevalce blaga opozarjamo posebej naj pazijo, da ne bodo gornjega dodatka oddajali na osnovno in pa še na dodatno živilsko nakaznico za prejem razlike moka (kruha). Razliko delijo samo na dodatno nakaznico za moko (kruha).

Navodil morajo založiti takoj v začetku meseca s potrebno količino moka predvsem industrijske centre.

OPOZORILO RAZDELJEVALCEM ŽIVILSKIH NAKAZNIC IN ŽIVIL
Naročamo vsem razdeljevalcem živilskih nakaznic in živil da dobro proučijo in si prisvojijo vsebino okrožnice in navodil, ki so jih prejeli po uradni poti, posebej pa še določila glede prejetanja moka (kruha).

OBVESTILO
Vsa državna, zadržna in zasebna gospodarska podjetja, zadržne in zasebne ustanove, organizacije ter vsi drugi delodajalci v gospodarstvu, ki morajo v smislu Uredbe o vodstvu kontrolnih razvidov in plačilnih seznamov za delavce in nameštence (Ur. l. F.L.R.J. št. 105 z dne 27. 12. 1946), voditi kontrolno knjigo oziroma kartoteko osebnih kontrolnih listov, se obveščajo, da so osebni kontrolni listi, oziroma kartoteka dotisnani in da jih lahko narošijo pri Državni založbi Slovenije ali pa pri vsih filialah in poverjenih v Državnega zavoda za socialno zavarovanje - Iz pisarne ministrstva za delo.

DNEVNE VESTI
Osnavlja se zemljiška knjiga za kat. občino Veliko Lipje, ki je bila po vojnih dogodkih uničena. Zato so razgrnjeni in vsakomur na vpogled posestni listi in drugi pripomočki v Lipju od 27. 2. 1947 dalje. Istotam bodo od dne 14. 3. 1947 dalje polizebno, v katerim naj pridejo vsi lastniki, da se izsledijo njihove lastniške pravice. Prijavljajo naj svoje na zemljišnih te k. o. tudi zastavni upniki in drugi upravičenci, da se bodo moglo vpisati v zemljiško knjigo. Prijave teh pravic se podajo pri okrajnem sodišču v Novem mestu.

Glavni odbor Zveze koroskih-partizanskih Maistrovih borcev v Ljubljani, vabi članstvo svojih krajevskih organizacij, da se polnoštevilno udeležijo množične manifestacije za Slov. Korosko v dnevih 1. marca zvečer in 2. marca dopoldne v Celju. - Podpirajo zahteve vlade F.L.R.J. po priključitvi Koroske k republiki Sloveniji in F.L.R.J.!

Klavirski koncert Antona Trosta ima mesto spored: Bach-Busoni: Preludij in fuga, Chopin: Sonata h-mol, Liszt: Hvalnica bogu v samoti. A. Skrbjabin-a Ravel, a Musorgski: Junaček; V. meglah, Balakirev: Islamey. Veliki, po večini za Ljubljano nov spored. Koncert bo v ponedeljek, 3. marca ob 20. v Filharmoniji. Vstopnice v Matični knjižarni.

Dežurni lekarni v sredo 26. II.: lekarna Kmet, Ciril Metodova 43; lekarna Ustar, Selenburgova 7.

TEDENSKI OBROKI IN ODREZKI ZA SVEŽE MESO IN KONZERVE

Table with columns: TD, SD, LD, Nav., Doj., OM and rows for sveže meso and čiste mesne ali ribje konzerve.

Table with columns: TD, SD, LM, Nav., Doj., OM and rows for Odrezki za soboto dne: 1. marca, 8. marca, 15. marca, 22. marca, 29. marca.

Mesane mesne konzerve delite v razmerju odstotka čistega mesa, ki ga vsebujejo, tako, da dobe potrošniki iz mesečnih mesnih konzerv tolikšno količino čistega konzerviranega mesa, ki je predpisana za obrok čistih ali ribjih konzerv.

Tisti okrajni ljudski odbori, ki bi marca razpolagali s potrebnimi količinami svežega govejega telečjega ali mesa drobnice, dele sveže meso po objavljeni razpredelnici, ostali pa delijo mesto svežega mesa ribje ali mesne ali mesne konzerve. Količino, ki jih potrebujejo za dopolnitve zaloge konzerv v mesecu marcu javite upravi Navoda - Koloniala.

MLEKO NA NAKAZNICE ZA MLEKO
V mesecu marcu prejmejo upravičenci na nakaznicah za mleko polnomastno mleko v prahu (razen dojenčkov do 1. leta) po spodnji razpredelnici:

1. otroci v 1. letu starosti: 3 dozi sladkanega kondenziranega mleka.
2. otroci od 2-14 leta starosti: 1 dozo polnomastnega mleka v prahu v teži 2268 gramov za mesec marec april in maj.

DELITEV MESA ZA BOLNIKE
MLO - glavno mesto Ljubljana - gospodarski oddelek odsek za trgovino in preskrbo obvešča potrošnike, da prejmejo v sredo 26. februarja od 7-12 ur sveže meso na bolniške nakaznice. Meso bodo prodajale:

Prodajalna mestne klavnice št. 1. Solski dvored, mestna klavnica št. 2, Solski dvored, Gornik Anton, Solski dvored, Janež Ivan, Solski dvored.

DELITEV KORUŽNIH IZDELKOV ZA DRUGO POLOVICO MESECA FEBRUARJA
MLO - glavno mesto Ljubljana - gospodarski oddelek - odsek za trgovino in preskrbo obvešča potrošnike glavnega mesta Ljubljane, da si lahko nabavijo koruzne izdelke v prahu in teži 457 gramov v količinah, objavljenih v dnevnih časopisih dne 1. februarja.

Moko bodo delile trgovine MLO, državne trgovine Koloniala, vse poslovalnice. Nabavne in prodajne zadrage in vsi trgovci.

Maloprodajalcem, ki še nimajo zadostne količine koruznih izdelkov na zalogi, jih bo podjetje »Prehrana« dostavilo do četrtka 27. februarja.

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama
Sreda 26. ob 20: Car Emin: »Na straži«. Red Sreda.

Opera
Sreda 26. ob 19:30: »Prodana nevesta«. Red F.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

Opereta
Sreda 26. ob 19:30: »Ero z onega sveta«. Gostovanje J. Gostiča. Red N.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje
569 m - 449 m
DNEVNI SPORED ZA SREDO 26. FEBR.
6.30 Korušnica. Dnevni spored, iz naših časopisov - 6.45 Zabavna glasba - 7. Jutranci koncert - 7.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski koledar - 7.45 Pesni žigoslovenskih narodov - 12.30 Napoved časa in poročila - 12.45 Laska glasba, mali oglasi in objave - 13. Oddaja za pionirje: Nekaj o letalstvu - 13.30 Igra Vaski kvintet - 14. Pomen in namen standardizacije - 14.10 Nezamne uverture - 14.20 Napoved časa in poročila - 14.45 Samospeve poje basist Ladko Korošec pri klavirju spremlja Samo Hubad - 18. Radijski dnevnik - 18.15 Plesna glasba - 18.30 Kakšno bo Sovjetska zveza v letu 1950 - 19. Ruske pesmi pojo sovjetski umetniki - 19.15 Napoved časa in poročila - 19.30 Laska glasba, mali oglasi in objave - 19.45 Zdravstvena ura - Dr. Otahač; O jetiki - 20. Ura skladb Matije Bravničarja. Izvajajo: Lucijan Marija Škerjanc, Uroš Prevorsek in Pihalni trio (Korošec, Slavko, Miha Guzek in Ivan Lesar) - 21. Kar si kdo želi - 22. Prensoske vesti - nastaja iz Beograda - 22.15 Ruski tečaj Društva za kulturno sodelovanje Slovenije s Sovjetsko zvezo (3. lekcija) - 22.30 Berlioz: Rimski karneval - Ravel: Koncert za klavir in orkester.

KINEMATOGRAFI
LJUBLJANA, UNION: Sovjetski barvni film »Mladost naše domovine« »Obzornik november« Predstave ob 16, 17,30, 19 in 20,30. MATICA: Francoski film »Pesem pre-nanca« tednik. Predstave ob 16,15, 18,15 in 20,15. SLOGA: Sovjetski dokumentarni film »Signal ni ngramni« tednik. Predstave ob 16,15, 18,15 in 20,15. KODELJEVO: Ameriški film Premiera ljubezniv, tednik. Predstava ob 20.

MARIBOR ESPLANADE: Sovjetski film »Dr. Kaljužnja« tednik. GRAJSKI: Sovjetska filmska opereta »Silva - knežinja čaršava« tednik. Predstave ob 16,30, 18,30 in 20,30.

CELJE, DOM: Francoski film »Oče Goriot«, tednik.

PTUJ: Sovjetska filmska komedija »Naloga majorja Buločkina«, tednik.

MALI OGLASI

PREKLICUJEM osebno izkaznico na ime Angela Božičević, roj. 31. 5. 1906, Gor. renja Sava 33, Kranj. št. 206
PREKLICUJEM veljavnost osebne izkaznice in karte s točkami za tekstilije na ime Franc Gruden, Primskovo 43, Kranj. št. 204
PREKLICUJEM veljavnost osebne izkaznice št. 272 na Valentina Košnik roj. 13. 2. 1928, Primskovo 140, Kranj. št. 205

Dotrpela je naša mama, stara mama, sestra, teta in tašča
MARIJA JURKOVIČ
vdova ključavničarja Tobačne tovarne
Pogreb drage pokojnice bo v četrtek ob pol 3. uri iz kapelice sv. Krištofa k Sv. Križu.
Ljubljana, Škofja Loka, Radana vas, 25. februarja 1947.

Zalujoci: Slavka, Malči, Angela, Marija, hčerke, ter ostalo sorodstvo.

Zahvala vsem, ki ste ob teži izgubi srčno ljubljenega moža in dobrega očka
JANEKA DULARJA
kdt. majorja art. brig. IX. div. III. armije
izrazili svoje sožalje. - Posebno zahvalo izrekam vojski, ki ga je spremlila do njegovega zadnjega domovanja. - Njegovo smrti sodbora tov. podp. Janu, vsem organizacijam, ki so mu izrazile svoje spoštovanje ter darovale krasne vence. OKKPS, KP Metlika, sindikatu, AFZ, SKNOJ, LMS, njegovim borcem od 1942. leta; za darovane vence sorodnikom ter godbi in pevčem; ostalim pogrebem, društvu mojstrov. Zdravnikom tov. dr. Hitrecu, dr. Vuletinu za trud in lajšanje trpljenja ter vsem, ki so mi stali ob tej teži uri ob strani.
Metlika, 22. februarja 1947.

Zalujoci: Jožica, žena in Mojca, hčerka, ter ostalo sorodstvo.

Glavni urednik: Ivan Bratko, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Naslov uredništva, uprave in tiskarne »Ljudske pravice«, Ljubljana, Kopitarjeva 6. Telefon 52-61 do 52-65. Štev. ček rač 60-40452. - Telef. šte. za naročnino »Ljudske pravice« 30-30. Miklošičeva cesta 5. - Telefonska številka oglasnega oddelka 36-85.

SPREJMEMO TAKOJ:

kovača - orodjarja
obratnega električarja
orodnega ključavničarja

Tvornica tekstilnih potrebščin
»Utensilia«
Ljubljana-Rudnik št. 24.

DEKANAT MEDICINSKE FAKULTETE
razpisuje:
Dvoje službenih mest za kurjača

z izpitom za visokotlačne kotle,
I monterja za centralno kurjavo in vodovodne instalacije
I strojnega ključavničarja

Prosilci naj naslovijo kolkovane prošnje z osebnimi podatki, izpričevali o strokovni sposobnosti in tudi z vsemi predpisanimi dokumenti za državno službo na Dekanatu medicinske fakultete v Ljubljani. Plača po določilih za strokovno osebje v državnih službah. Nastop službe takoj.

Kupimo čimprej
računski stroj
po možnosti za vse 4 operacije.

Zanimamo se pa tudi za stroj samo za seštevanje in odštevanje. Hitre ponudbe na OGLASNI ODDELEK pod šte. 732

Za takojšen nastop potrebujemo:
Glavne knjigovodje korespondenta (tinjo) nabavnega referenta

TOVARNA ALUMINIJA
Strnišče pri Ptuj

V STALINGRAJSKIH OKOPIH
VIKTOR NEKRASOV
Roman

2
Naš polk nima sreče. Vojskujemo se komaj poldrugi mesec, pa že ni ne borec, ne topov, ostali so po dva trije mitraljezi na bataljon...

Premestili so nas bolj proti jugu, na področje Bula celovke, v bližino Kupjanska. Tam smo ostali kaka dva tedna. Kopalni smo nasipe in protinasipe, minirali, gradili mitraljeska gnezda. Potem pa so Nemci začeli ofenzivo. Vrgli so proti nam celo morje tankov, zasuli so nas z bombami. Tedaj smo povsem izgubili glave, odpovedali smo, se začeli umikati. Skratka, poslali so nas nazaj, zamenjali za gardniki in odšli smo v Kupjansk. Tam zopet mitraljeska gnezda, zopet nasipi in protinasipi, dokler se niso približali Nemci. Mesta nismo branili dolgo - samo dva dni. Prišlo je povelje - umakniti se na levi breg. Razstrelili smo železniški in pontonski most in se utrdili v grmovju na onem bregu.

Mislili smo, da bomo ostali tu dolgo. Ni vrag, da bi ne zadržali Nemcev na onem bregu Oskola. Nemci pa tudi pritiskali niso. Malo so nas obstreljevali z minometi, mi pa smo odgovorjali. To je bila vsa vojna. Zjutraj se je pojavljala »škatala« - dvosedezni izvidnik »Fokke-Wulf«, mi pa smo pridno in vedno brezuspešno streljali po njem z brzostrelkami. Enakomerno brneč so plavali nekam v zaledje klina »Junkersov«. Kopalni srupeji so kopali bunkerje za štab, vaška dekleta so kopali dager obrambno črto vzdolž Petropavlovke. Mi - štabni komandirji - pa smo sestavljali raporte, risali sheme in se zdaj pa zdaj vozili v štab divizije na instruktivni pouk. Življenje je teklo mirno in enakomerno. Celo moskovska »Pravda« je začela prihajati k nam. Izgub ni bilo nobenih.

Naenkrat pa kakor strela iz jasnega - povelje... Na fronti nikoli ničesar ne veš, razen tega, kar se godi tik pred tvojim nosom. Nemci ne streljajo po tebi - in zdi se ti, da je na vsem svetu mir in tišina, ko pa začne bombardirati - si že prepričan, da se je zganila vsa fronta od Baltiškega do Črnega morja.

Tudi zdaj je tako. Pomehkužili smo se, na bregu sanjavega, v grmovje pogreznjenega Oskola in niti z očesom nismo topov - češ, saj smo Švabe zadržali. Tam na severu grme topovi - no, kar naj grme, je pač vojna. Naenkrat pa kakor strela iz jasnega - ob trindvajsetih tebi nič, meni nič - pot pod nogo. In brez boja... Glavno je, da brez boja. Tudi v Bula celovki je bilo treba zapustiti strelske järke, v katerih smo se bili že udomačili, toda tam so nas vsaj Nemci od tega prisilili, tu pa... Šele večeraj sva s Širjajevom pregledovala obrambne črte. Častna beseda, niso slabe. Celo komandant divizije nas je pohvalil za namestitvev mitraljezov ter poslal

inženirje 825-ga in 854-ga, da bi se naučili, kako gradimo mitraljeska gnezda pod hišami. Kaj so se res Nemci zagodili tako globoko? Voronež... Če so res prodrli tako daleč, naš položaj ni nič kaj... Vse pa kaže, da so res prodrli - drugače bi nas ne pošiljali nazaj brez boja in povrh še s take obrambne črte kakor je Oskol. Do Dona pa na našem sektorju menda ni nobene reke več. Pa se menda vendar ne bomo umaknili do Dona... »Tovariš potrošnik, kaj bomo naložili na voz?« Vodnik, mlad, novopečen, s komaj vidnimi bricami, me vprašujoče gleda. »Ali bomo naložili mine?« vpraša. - »Kaj niso poslali iz štaba divizije kamiona?« »Ne.« »Torej v zemljo z njimi. Ali jih je ostalo na bregu še kaj?« »Še. Sto.« »Dobro. Kakih dvajset jih vzemi za vsak slučaj s seboj, druge pa zakoplji.« »Razumem.« »Je dovolj lopat?« »V tretjem bataljonu jih je trideset.« »Hajdi ponje. Hitro!« Držeč z roko torbico, se naglo obrne in odhiti k voz. Imeniten dečko, vesten, samo starešin se preveč boji. Da, še specialok je treba zamenjati pri Korsakovu. Tako torej sploh nisva rabila tiste čisto nove, hrusteče specialke z veliko, kakor stonoga razkročeno liso Harkova v levem kotu... Tiho rožljajoč s kotlički, odhaja ob dvanajstih proti Petropavlovki zadnja četa našega polka.